

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/55
URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 18. lipnja 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 18. lipnja 2025. godine uz prijedlog da se sukladno članku 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu zdravstva dr. sc. Irenu Hrštić, dr. med. i državne tajnike Tomislava Dulibića i dr. sc. Mariju Bubaš, dr. med.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-01/46
URBROJ: 50301-04/12-25-6

Zagreb, 18. lipnja 2025.

PREDsjEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172., 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu zdravstva dr. sc. Irenu Hrštić, dr. med. i državne tajnike Tomislava Dulibića i dr. sc. Mariju Bubaš, dr. med.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2025.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda („Narodne novine“, br. 45/17. i 114/18., u dalnjem tekstu: Zakon), uređuje mјere za smanjenje i ograničavanje uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, štetnih sastojaka duhanskih i srodnih proizvoda i obvezne oznake na pakiranjima duhanskih i srodnih proizvoda, preventivne mјere protiv pušenja te nadzor nad provedbom Zakona, a radi zaštite zdravlja ljudi, posebno mladih ljudi, te ispunjavanja obveza prema Okvirnoj konvenciji Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom.

Navedeni Zakon noveliran je 2018. radi provedbe reformske mјere iz Nacionalnog programa reformi za 2018. godinu, s ciljem osiguravanja preduvjeta za početak rada Državnog inspektorata, odnosno preuzimanje inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitарne inspekcije Ministarstva zdravstva u Državni inspektorat.

Važećim Zakonom zabranjeno je stavljanje na tržište duhanskih proizvoda u koje su dodane svojstvene arome. Od zabrane je izuzeta uporaba aditiva koji su ključni za proizvodnju duhanskih proizvoda, primjerice šećera radi nadomjestaka šećera koji se gubi tijekom postupka sušenja, pod uvjetom da ti aditivi ne rezultiraju proizvodom svojstvene arome i ne povećavaju na znatan ili mjerljiv način stvaranje ovisnosti, toksičnost ili karcinogena, mutagena i reprotoksična svojstva proizvoda.

Također, zabranjeno je stavljanje na tržište duhanskih proizvoda koji sadrže aromatične tvari u bilo kojem od svojih sastavnih dijelova kao što su filtri, papiri, pakiranja, kapsule ili bilo kakva tehnička obilježja koja omogućuju izmjenu mirisa ili okusa duhanskog proizvoda ili jačine njihova dima, dok filtri, papiri i kapsule ne smiju sadržavati duhan niti nikotin.

Ovim zakonskim prijedlogom osigurava se prijenos u pravni poredak Republike Hrvatske Delegirane direktive Komisije (EU) 2022/2100 od 29. lipnja 2022. o izmjeni Direktive 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu povlačenja određenih izuzeća za grijane duhanske proizvode (SL L 283 od 3.11.2022., u dalnjem tekstu: Delegirana Direktiva (EU) 2022/2100), u dijelu uporabe aroma u grijanim duhanskim proizvodima, kao i u dijelu označavanja grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje.

Predloženim zakonom uređuju se sljedeća pitanja:

- uvodi se novi pojam „grijani duhanski proizvodi“
- mijenjaju se odredbe o izuzećima koja su se do sada primjenjivala na grijane duhanske proizvode na način da se arome ne smiju više koristiti niti u grijanim duhanskim proizvodima
- uređuje se označavanje grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje
- uvodi se zabrana prodaje nikotinskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina
- dorađuju se odredbe u vezi s ovlastima nadležnih inspektora Državnog inspektorata radi unaprjeđivanja postupanja u poduzimanju upravnih i prekršajnih mjera
- mijenjaju se prekršajne odredbe radi njihove prilagodbe uvođenju eura, kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku radi što bržeg usklađivanja Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda s pravnom stečevinom Europske unije, prvenstveno sa zaprimljenim pismom službene obavijesti Europske komisije upućenim Republici Hrvatskoj u skladu s člankom 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije od 27. rujna 2023. u predmetu povrede br. 2023/0222, a kojim je utvrđeno neispunjenoj obveza u vezi s obavješćivanjem Europske komisije o nacionalnim mjerama preuzimanja Delegirane Direktive (EU) 2022/2100, sukladno kojem je Republika Hrvatska pozvana žurno poduzeti potrebne mjere za usklađenje. Slijedom navedenoga, smatra se da su ostvareni uvjeti postojanja osobito opravdanih razloga te se predlaže stupanje na snagu ovoga zakona prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA

Članak 1.

U Zakonu o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda („Narodne novine“, br. 45/17. i 114/18.), u članku 2. stavku 1. iza podstavka 3. briše se točka i dodaje se podstavak 4. koji glasi:

- „- Delegirana direktiva Komisije (EU) 2022/2100 od 29. lipnja 2022. o izmjeni Direktive 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu povlačenja određenih izuzeća za grijane duhanske proizvode (SL L 283, 3.11.2022).“.

Članak 2.

U članku 3. iza točke 14. dodaje se nova točka 15. koja glasi:

- „15) *grijani duhanski proizvod* jest novi duhanski proizvod koji se zagrijava kako bi se proizvele emisije koje sadržavaju nikotin i druge kemikalije koje korisnik zatim udije i koji je, ovisno o njegovim svojstvima, bezdimni duhanski proizvod ili duhanski proizvod za pušenje“.

Dosadašnje točke 15. do 51. postaju točke 16. do 52.

Članak 3.

U članku 8. stavak 7. mijenja se i glasi:

- „(7) Iz zabrana utvrđenih u stavcima 1. i 4. ovoga članka, izuzimaju se duhanski proizvodi, osim cigareta, duhana za samostalno motanje i grijanih duhanskih proizvoda.“.

Članak 4.

Naslov iznad članka 12. mijenja se i glasi:

„*Označavanje duhanskih proizvoda za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje*“.

Članak 5.

U članku 12. stavak 1. mijenja se i glasi:

- „(1) Od obveze navođenja informativne poruke iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona i kombiniranih zdravstvenih upozorenja utvrđenih u članku 11. ovoga Zakona, izuzimaju se duhanski proizvodi za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje.“.

Članak 6.

U članku 19. iza stavka 19. dodaje se novi stavak 20. koji glasi:

„(20) Ako se tekućine koje se nalaze u spremnicima za ponovno punjenje ili u elektroničkim i jednokratnim elektroničkim cigaretama razvrstavaju kao opasne prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 353, 31.12.2008.), one prilikom stavljanja na tržište moraju biti označene i u skladu s tom Uredbom.“.

Dosadašnji stavci 20. do 22. postaju stavci 21. do 23.

Članak 7.

U članku 23. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Zabranjuje se prodaja duhanskih, nikotinskih i srodnih proizvoda, uključujući bezdimne duhanske proizvode, te biljnih proizvoda za pušenje, elektroničkih cigareta, spremnika za ponovno punjenje, uložaka za jednokratnu uporabu i grijanih duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina.“.

Članak 8.

U članku 25. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Zabranjuje se pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje i uporaba elektroničkih cigareta s nikotinskim punjenjem ili bez nikotinskog punjenja, vodenih lula i grijanih duhanskih proizvoda u svim zatvorenim javnim prostorima.“.

Članak 9.

Članak 39. mijenja se i glasi:

„(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora sanitarni inspektor ima pravo i dužnost:

1. narediti uklanjanje nedostataka utvrđenih inspekcijskim nadzorom u vezi s proizvodnjom i stavljanjem na tržište duhanskih i srodnih proizvoda i ostalih proizvoda obuhvaćenih ovim Zakonom te odrediti rok za njihovo uklanjanje
2. narediti otklanjanje nedostataka u prostorima za pušenje iz članaka 26., 27. i 28. ovoga Zakona i pušačkim prostorima iz članka 32. ovoga Zakona
3. zabraniti proizvodnju i stavljanje na tržište duhanskih i srodnih proizvoda i ostalih proizvoda obuhvaćenih ovim Zakonom, ako nisu ispunjeni propisani uvjeti
4. zabraniti izravnu i neizravnu promidžbu i oglašavanje duhanskih i srodnih proizvoda i ostalih proizvoda protivno odredbama ovoga Zakona
5. zabraniti pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje, kao i uporabu elektroničkih cigareta s nikotinskim punjenjem ili bez nikotinskog punjenja, vodenih lula i grijanih duhanskih proizvoda u zatvorenim javnim prostorima i ostalim prostorima određenim ovim Zakonom

6. zabraniti obavljanje djelatnosti u kojima nije osigurana zabrana pušenja duhanskih i srodnih proizvoda
7. privremeno zabraniti pušenje u prostorima za pušenje i pušačkim prostorima koji ne udovoljavaju propisanim uvjetima ovoga Zakona do ispunjenja uvjeta.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se pisanim rješenjem.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, sanitarni inspektor može donijeti usmeno rješenje o naredjenju mjera iz stavka 1. točaka 4., 5. i 7. ovoga članka te naređiti izvršenje usmenog rješenja odmah, bez donošenja rješenje o izvršenju.

(4) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka unosi se u zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

(5) Nadležni inspektor naredit će mjeru iz stavka 1. točke 6. ovoga članka samo u krajnjem slučaju kad druge mjere nisu osigurale provedbu zabrane pušenja.

(6) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, kad nadležni tržišni inspektor utvrdi da se duhanski, nikotinski i srodnji proizvodi, uključujući bezdimne duhanske proizvode, te biljni proizvodi za pušenje, elektroničke cigarete, spremnici za ponovno punjenje, ulošci za jednokratnu uporabu i grijani duhanski proizvodi prodaju osobama mlađim od 18 godina, usmenim će rješenjem, sukladno propisima o trgovini, zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti trgovine onim proizvodima za koje je utvrđena povreda propisa na rok od 30 dana do šest mjeseci.

(7) Usmeno rješenje iz stavka 6. ovoga članka dostaviti će se pravnoj ili fizičkoj osobi u pisanim obliku.

(8) Protiv rješenja inspektora donesenih na temelju ovoga članka može se izjaviti žalba sukladno zakonu kojim se uređuje Državni inspektorat.

(9) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavaka 2., 3. i 6. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.“.

Članak 10.

Članak 40. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 9.290,00 do 19.900,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. prodaje cigarete koje sadrže više od 10 mg katrana po cigaretama (članak 5. stavak 1. podstavak 1.)
2. prodaje cigarete koje sadrže više od 1 mg nikotina po cigaretama (članak 5. stavak 1. podstavak 2.)
3. prodaje cigarete koje sadrže više od 10 mg ugljikova monoksida po cigaretama (članak 5. stavak 1. podstavak 3.)

4. ne dostavi ministarstvu propisane podatke o sastojcima i emisijama duhanskih proizvoda prije stavljanja tih proizvoda na tržište (članak 6. stavak 1.)
5. ne dostavi ministarstvu propisane podatke o sastojcima i emisijama duhanskih proizvoda koji su stavljeni na tržište do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u roku određenom odlukom ministra (članak 6. stavak 2.)
6. prije stavljanja na tržište proizvoda čiji je sastav izmijenjen na način koji nije u skladu s podacima dostavljenim sukladno članku 6. ovoga Zakona, o tome ne obavijesti ministarstvo (članak 6. stavak 3.)
7. ne provede studije o ispitivanju aditiva i ne dostavi ih nadležnim tijelima ili o tome ne dostavi dodatne informacije u propisanom roku (članak 7. stavci 2. i 4. i članak 50. stavak 1.)
8. stavlja na tržište duhanske proizvode sa svojstvenim aromama ili s aditivima u bilo kojem od sastavnih dijelova duhanskih proizvoda (članak 8. stavci 1., 3. i 4.)
9. stavlja na tržište duhanske proizvode koji sadrže aditive u količinama koje povećavaju toksični učinak ili stvaranje ovisnosti o duhanskom proizvodu ili CMR svojstva duhanskog proizvoda u znatnoj ili mjerljivoj količini (članak 8. stavak 5.)
10. stavlja na tržište duhanske proizvode označene protivno članku 9. stavcima 1., 2., 5. i 6. ovoga Zakona ili pakirane protivno članku 9. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona
11. stavlja na tržište duhanske proizvode za pušenje označene protivno članku 10. stavcima 1. do 8. ovoga Zakona
12. stavlja na tržište duhanske proizvode za pušenje označene protivno članku 11. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona
13. stavlja na tržište duhanske proizvode za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje, označene protivno članku 12. ovoga Zakona
14. stavlja na tržište bezdimne duhanske proizvode označene protivno članku 13. ovoga Zakona
15. prodaje duhanske proizvode s uporabom elemenata i obilježja protivno članku 14. ovoga Zakona
16. prodaje jedinična pakiranja cigareta koja nisu u obliku kvadra (članak 15. stavak 1.)
17. prodaje jedinična pakiranja duhana za samostalno motanje koja nisu u obliku kvadra ili cilindričnom obliku ili u obliku vrećice (članak 15. stavak 2.)
18. prodaje jedinična pakiranja cigareta koja ne sadrže najmanje 20 cigareta (članak 15. stavak 3.)

19. prodaje jedinično pakiranje duhana za samostalno motanje koje ne sadrži najmanje 30 g duhana (članak 15. stavak 4.)
20. prodaje jedinično pakiranje cigareta izgleda i sadržaja protivnog članku 15. stavku 5. ovoga Zakona
21. prodaje jedinična pakiranja duhanskih proizvoda koja ne sadrže oznaku s jedinstvenom identifikacijom u skladu s člankom 16. stavnima 1. i 2. ovoga Zakona
22. ne vodi evidencije o unosu jediničnih pakiranja i kretanja sukladno članku 16. stavku 5. ovoga Zakona
23. ne vodi evidenciju svih transakcija sukladno članku 16. stavku 6. ovoga Zakona
24. ne osigura opremu koja je potrebna za evidentiranje duhanskih proizvoda sukladno članku 16. stavku 7. ovoga Zakona
25. ne sklopi ugovor s neovisnom trećom stranom sukladno članku 16. stavku 8. ovoga Zakona
26. izmijeni ili obriše zabilježene podatke protivno članku 16. stavku 11. ovoga Zakona
27. prodaje jedinična pakiranja duhanskih proizvoda koja ne nose sigurnosni element sukladno članku 17. ovoga Zakona
28. u propisanom roku ne obavijesti ministarstvo o novom duhanskom proizvodu koji namjerava staviti na tržište (članak 18. stavak 1.)
29. prije stavljanja električnih cigareta i spremnika za ponovno punjenje na tržište ministarstvu u propisanom roku ne dostavi obavijesti sukladno članku 19. stavku 2. ovoga Zakona
30. ne osigura da se tekućina koja sadrži nikotin stavlja na tržište isključivo u za to namijenjenim spremnicima za ponovno punjenje koji nemaju obujam veći od 10 ml, u potrošnim električkim cigaretama ili u ulošcima za jednokratnu uporabu i da ulošci ili spremnici ne premašuju obujam od 2 ml (članak 19. stavak 5. točka a))
31. ne osigura da tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži više od 20 mg/ml nikotina (članak 19. stavak 5. točka b))
32. ne osigura da tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži aditive iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona (članak 19. stavak 5. točka c))
33. ne osigura da se za proizvodnju tekućine koja sadrži nikotin koriste samo sastojci visoke čistoće (članak 19. stavak 5. točka d))
34. ne osigura da, osim nikotina, jedini sastojci koji se koriste u tekućini koja sadrži nikotin ne predstavljaju opasnost za ljudsko zdravlje u zagrijanom ili nezagrijanom obliku (članak 19. stavak 5. točka e))

35. ne osigura da elektroničke cigarete oslobađaju doze nikotina u ujednačenim razinama (članak 19. stavak 5. točka f))
36. ne osigura da su elektroničke cigarete i spremnici za ponovno punjenje takvi da djeca njima ne mogu rukovati i da na njima nisu moguće neovlaštene izmjene te da su zaštićeni od lomljenja i curenja i da imaju mehanizam koji osigurava ponovno punjenje bez curenja (članak 19. stavak 5. točka g))
37. prodaje elektroničke cigarete i spremnike za ponovno punjenje bez letka s podacima iz članka 19. stavka 6. ovoga Zakona
38. prodaje elektroničke cigarete i spremnike za ponovno punjenje bez popisa, podataka ili upozorenja iz članka 19. stavka 7. ovoga Zakona
39. objavljuje komercijalne objave protivno odredbama članka 19. stavka 9. ovoga Zakona
40. ne podnese ministarstvu i ministarstvu nadležnom za financije u propisanom roku podatke, informacije ili sažetke (članak 19. stavak 10.)
41. sudjeluje u prekograničnoj prodaji na daljinu elektroničkih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu protivno odredbi članka 19. stavka 16. ovoga Zakona
42. sudjeluje u prekograničnoj prodaji na daljinu elektroničkih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu, a ne raspolaže sustavom za provjeru starosti kupca, ili detaljan opis i način rada ne dostavi ministarstvu (članak 19. stavak 18.)
43. prodaje biljne proizvode za pušenje označene, odnosno pakirane protivno odredbama članka 20. ovoga Zakona
44. prije stavljanja na tržište biljnog proizvoda za pušenje ili izmijenjenog biljnog proizvoda za pušenje ne dostavi popis svih sastojaka i njihovih količina u skladu s člankom 21. stavkom 1. ovoga Zakona
45. sponzorira događaje, aktivnosti ili pojedince s ciljem, učinkom ili mogućim učinkom izravne ili neizravne promidžbe ili uporabe duhanskih i srodnih proizvoda (članak 22. stavak 1.)
46. izravno ili neizravno promiče duhanske i srodne proizvode i elektroničke cigarete (članak 22. stavak 2.)
47. ističe naziv i logotip duhanskih i srodnih proizvoda, uključujući bezdimnih duhanskih proizvoda, te biljnih proizvoda za pušenje, elektroničkih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu kroz svjetleće reklame, plitice, stalke za prodaju, letke, kataloge i ostale promidžbene materijale (članak 22. stavak 4.)
48. oglašava i promovira proizvod koji se ne smatra duhanskim i srodnim proizvodom, bezdimnim duhanskim proizvodom, biljnim proizvodom za pušenje, elektroničkom cigaretom, spremnikom za ponovno punjenje i uloškom za jednokratnu uporabu, a koji

svojim oblikom, nazivom ili namjenom neposredno potiču potrošnju tih proizvoda te svako drugo oglašavanje koje oblikom, nazivom ili namjenom potiče potrošnju tih proizvoda (članak 22. stavak 5.)

49. prodaje duhanske, nikotinske i srodne proizvode, uključujući bezdimne duhanske proizvode, te biljne proizvode za pušenje, električne cigarete, spremnike za ponovno punjenje, uloške za jednokratnu uporabu i grijane duhanske proizvode osobama mlađim od 18 godina (članak 23. stavak 1.)
50. na prodajnom mjestu na kojem se prodaju proizvodi iz članka 23. stavka 1. ovoga Zakona ne istakne oznaku o zabrani prodaje iz članka 23. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona osobama mlađim od 18 godina ili je ne istakne na vidljivom mjestu tako da se može pročitati s udaljenosti od deset metara (članak 23. stavci 3. i 4.)
51. prodaje maloljetnicima proizvode iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona koji mogu maloljetnike poticati na pušenje
52. prodaje duhanske i srodne proizvode, uključujući bezdimne duhanske proizvode, te biljne proizvode za pušenje preko interneta ili prekogranične prodaje na daljinu (članak 23. stavak 7.)
53. prodaje duhanske i srodne proizvode iz automatskih naprava, uključujući bezdimne duhanske proizvode, biljne proizvode za pušenje, električne cigarete, spremnike za ponovno punjenje i uloške za jednokratnu uporabu (članak 23. stavak 8.)
54. prodaje pojedinačne cigarete ili duhanske i srodne proizvode i električne cigarete izvan originalnog pakiranja proizvođača (članak 23. stavak 9.)
55. prodaje duhan za oralnu uporabu (članak 23. stavak 10.)
56. dopusti pušenje duhanskih i srodnih proizvoda i električnih cigareta prilikom javnih nastupa na televiziji uživo ili objavi u tisku fotografije ili crteže osoba koje puše u promidžbene svrhe (članak 24. stavci 1. i 3.)
57. ne osigura poštivanje zabrane pušenja u zatvorenom javnom prostoru (članak 25. stavci 1. i 2.)
58. ne osigura poštivanje zabrane pušenja na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu zdravstvene ustanove (članak 25. stavak 3.)
59. ne osigura poštivanje zabrane pušenja na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu obrazovne ustanove (članak 25. stavak 4.)
60. ima prostore za pušenje u prostorima u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost i djelatnost odgoja i obrazovanja (članak 25. stavak 5.)
61. prostor za pušenje ne ispunjava sve uvjete iz članka 26. ovoga Zakona

62. prostor za pušenje nije zatvorena prostorija s cijelom površinom svih pripadajućih zidova i stropa, s vratima koja se moraju samostalno zatvarati i koja ne smiju biti otvorena (članak 27. stavak 1.)
  63. se iznad ili uz vrata prostora za pušenje ne nalazi oznaka: „Prostor za pušenje“ s navedenim brojem osoba koje prostor za pušenje istodobno može primiti (članak 27. stavak 2.)
  64. ispred ulaza u prostor za pušenje i u prostoru za pušenje ne osigura da se u slučaju kvara ventilacijskog sustava automatski pojavi oznaka: „Zabranjeno pušenje zbog kvara na ventilacijskom sustavu“ (članak 27. stavak 3.)
  65. ima prostor za pušenje koji nije opremljen ventilacijskim sustavom i sustavom za filtriranje koji je sastavni dio prostora za pušenje i koji je fizički odvojen od drugoga ventilacijskog sustava zatvorenoga javnog prostora ili ako zrak onečišćen duhanskim dimom iz prostora za pušenje prelazi u druge zatvorene prostorije zatvorenoga javnog prostora ili ako ventilacijski sustav ne radi automatski i ne sprječava istjecanje dima u druge zatvorene prostorije zatvorenoga javnog prostora (članak 28.)
  66. u prostoru za pušenje nema ventilacijski sustav koji u odnosu na zatvoren prostor iz kojeg se ulazi u prostor za pušenje u samom prostoru za pušenje osigurava podtlak od najmanje 5 Pa uz zatvorena vrata prostora za pušenje ili prostor za pušenje nije opremljen uređajem za mjerjenje i prikazivanje podataka o podtlaku (članak 29.)
  67. u prostoru za pušenje nema ventilacijski sustav kojim se osigurava dovod zraka iz otvorenog prostora ili iz zatvorenog prostora u kojemu je pušenje zabranjeno ili ako se sustav izmjene zraka ne pročišćava tako da je najmanja osigurana količina dodatnog zraka 30 litara u sekundi po osobi na temelju indeksa popunjenoosti prostora od 0,7 osoba/m² (članak 30.)
  68. projektiranje, instaliranje i održavanje ventilacijskih sustava prostora za pušenje nije provedeno sukladno posebnim tehničkim propisima kojima se utvrđuju bitni zahtjevi za sustave ventilacije (članak 31.)
  69. odredi pušačkim prostorom prostor koji ne ispunjava propisane uvjete (članak 32. stavak 2.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba, fizička osoba obrtnik, osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost te odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 660,00 do 2.000,00 eura.“.

Članak 11.

U članku 41. stavku 1. riječi: „od 2000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 260,00 do 2.560,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „od 2000,00 do 5000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 260,00 do 660,00 eura“.

Članak 12.

U članku 42. riječi: „od 1000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 130,00 eura“.

Članak 13.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 130,00 eura kaznit će nadležan inspektor iz članka 38. ovoga Zakona na mjestu počinjenja za prekršaj fizičku osobu ako:

1. puši duhanski ili srođni proizvod, biljni proizvod za pušenje ili rabi elektroničku cigaretu s nikotinskim punjenjem ili bez nikotinskog punjenja, vodenu lulu i grijane duhanske proizvode u zatvorenom javnom prostoru (članak 25. stavak 1.)
2. puši na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu zdravstvene ustanove (članak 25. stavak 3.)
3. puši na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu obrazovne ustanove (članak 25. stavak 4.).“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Grijani duhanski proizvodi koji su stavljeni na tržište Republike Hrvatske do dana stupanja na snagu ovoga Zakona mogu ostati u maloprodaji do isteka zaliha, a najkasnije do 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 15.

Postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srođnih proizvoda („Narodne novine“, br. 45/17. i 114/18.), te propisa i općih akata donesenih na temelju toga Zakona.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim člankom navodi se propis Europske unije čije se odredbe prenose u pravni poredak Republike Hrvatske.

Uz članak 2.

Ovim se člankom dopunjaju pojmovi u važećem Zakonu na način da se proširuje s novim pojmom „grijani duhanski proizvodi“.

Uz članak 3.

Ovim se člankom uređuje da se duhanski proizvodi, osim cigareta, duhana za samostalno motanje i grijanju duhanskih proizvoda, izuzimaju iz zabrana koje se odnose na dodane svojstvene arome i aromatične tvari u bilo kojem od svojih sastavnih dijelova (kao što su filtri, papiri, pakiranja, kapsule ili bilo kakva tehnička obilježja koja omogućuju izmjenjenu mirisa ili okusa duhanskog proizvoda ili jačine njihova dima).

Uz članke 4. i 5.

Ovim se člancima mijenja naslov iznad članka 12. na način da se dodaje pojam „grijani duhanski proizvodi koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje“ te se izuzeće koje se do sada primjenjivalo na duhanske proizvode za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu proširuje i na „grijane duhanske proizvode koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje“ za koje postoji obveza navođenja informativne poruke i kombiniranih zdravstvenih upozorenja.

Uz članak 6.

Ovim se člankom uređuje da tekućine koje se nalaze u spremnicima za ponovno punjenje ili u elektroničkim i jednokratnim elektroničkim cigaretama ukoliko su razvrstane kao opasne prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 353, 31.12.2008.) moraju biti i označene prilikom stavljanja na tržište i u skladu s tom Uredbom.

Uz članak 7.

Ovim se člankom zabranjuje prodaja duhanskih, nikotinskih i srodnih proizvoda, uključujući bezdimne duhanske proizvode te biljnih proizvoda za pušenje, elektroničkih cigareta, spremnika za ponovno punjenje, uložaka za jednokratnu uporabu i grijanju duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina. Naime, pojava raznih nikotinskih proizvoda na tržištu nije adekvatno obuhvaćena važećim zakonodavstvom te maloljetnici nerijetko posve zakonito kupuju takve proizvode.

Uz članak 8.

Ovim se člankom dopunjaje odredba o zabrani pušenja u svim zatvorenim javnim prostorima na način da se ta zabrana proširuje i na grijane duhanske proizvode.

Uz članak 9

Ovim se člankom uređuju inspekcijske ovlasti nadležnih inspektora.

Uz članke 10. do 13.

Ovim se člancima dorađuju prekršajne odredbe uzimajući u obzir Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 57/22. i 88/22. - ispravak).

Uz članke 14. i 15.

Ovim se člancima uređuju prijelazne i završne odredbe.

Posebno se propisuje da grijani duhanski proizvodi koji su stavljeni na tržište Republike Hrvatske do dana stupanja na snagu ovoga Zakona mogu ostati u maloprodaji do isteka zaliha, a najkasnije do 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona, s obzirom da se radi o velikom proizvodnom procesu koji zahtijeva odgovarajuće vremensko razdoblje za prilagodbu. Naime, prema samoj Delegiranoj Direktivi (EU) 2022/2100 predviđeno je razdoblje od tri mjeseca prilagodbe između roka za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s navedenom Delegiranom Direktivom i predviđenog datuma primjene zabrane stavljanja na tržište grijanih duhanskih proizvoda sa svojstvenim aromama. Osiguranje adekvatnog razdoblja važno je i zbog činjenice da je Europska komisija u prosincu 2023. objavila metodologije za tehničku procjenu ispitivanih proizvoda koja pomaže u utvrđivanju imaju li duhanski proizvodi svojstvenu aromu. Dodatno, osiguravanje pražnjenja zalihe u razumnom roku važno je i s troškovnog aspekta i kontinuiteta prihoda državnog proračuna, s obzirom na to da neće biti potrebe za uništavanjem proizvoda i povrata plaćenih trošarina od države.

Uz članak 16.

Ovim se člankom utvrđuje da Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“. Naime, Republika Hrvatska zaprimila je pismo službene obavijesti Europske komisije u skladu s člankom 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije od 27. rujna 2023. u predmetu povrede br. 2023/0222, a kojim je utvrđeno neispunjeno obvezu u vezi s obavješćivanjem Europske komisije o nacionalnim mjerama preuzimanja Delegirane direktive (EU) 2022/2100, sukladno kojem je Republika Hrvatska pozvana žurno poduzeti potrebne mjere za usklađenje. Slijedom navedenoga, smatra se da su ostvareni uvjeti postojanja osobito opravdanih razloga za stupanje na snagu ovoga Zakona prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 2.

(1) Ovim se Zakonom prenose u pravni poredak Republike Hrvatske sljedeći propisi Europske unije:

- Direktiva 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ (SL L 127/1, 29.4.2014.) - u dalnjem tekstu: Direktiva
- Delegirana Direktiva Komisije 2014/109/EU od 10. listopada 2014. o izmjeni Priloga II. Direktivi 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća uspostavljanjem zbirke slikovnih upozorenja za uporabu na duhanskim proizvodima (SL L 360, 17.12.2014.)
- Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1842 od 9. listopada 2015. o tehničkim specifikacijama za položaj, dizajn i oblik kombiniranih zdravstvenih upozorenja za duhanske proizvode za pušenje (SL L 267, 14.10.2015.).

(2) Ovaj Zakon notificiran je u skladu s Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (kodificirani tekst) (Tekst značajan za EGP) (SL L 241, 17.9.2015.).

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- 1) *duhan* su listovi i drugi prirodni, prerađeni ili neprerađeni dijelovi biljke duhana, što uključuje ekspandirani i rekonstituirani duhan
- 2) *duhan za lulu* jest duhan koji se može konzumirati putem postupka izgaranja i koji je namijenjen isključivo za korištenje u luli
- 3) *duhan za samostalno motanje* jest duhan koji se može upotrebljavati za izradu cigareta koje izrađuju sami potrošači
- 4) *duhanski proizvodi* su proizvodi koji se mogu konzumirati, a koji se sastoje, čak i samo djelomično, od duhana koji jest ili nije genetički modificiran
- 5) *bezdimni duhanski proizvod* jest duhanski proizvod čija uporaba ne uključuje postupak izgaranja, uključujući duhan za žvakanje, duhan za šmrkanje i duhan za oralnu uporabu
- 6) *duhan za žvakanje* jest bezdimni duhanski proizvod posebno namijenjen za žvakanje
- 7) *duhan za šmrkanje* jest bezdimni duhanski proizvod koji se može konzumirati putem nosa
- 8) *duhan za oralnu uporabu* su svi duhanski proizvodi za oralnu uporabu, osim onih namijenjenih za šmrkanje ili žvakanje, izrađeni u cijelosti ili djelomično od duhana, u obliku praha ili čestica ili u bilo kakvoj kombinaciji tih oblika, posebice oni u vrećicama ili poroznim vrećicama
- 9) *duhanski proizvodi za pušenje* su duhanski proizvodi, osim bezdimnog duhanskog proizvoda

- 10) *cigaret* jest smotuljak duhana koji se može konzumirati putem postupka izgaranja i koji je definiran posebnim propisom kojim se uređuju trošarine
- 11) *cigara* jest smotuljak duhana koji se može konzumirati putem postupka izgaranja i koji je definiran posebnim propisom kojim se uređuju trošarine
- 12) *cigarilos* jest manja vrsta cigare koja je definirana posebnim propisom kojim se uređuju trošarine
- 13) *duhan za vodenu lulu* jest duhanski proizvod koji se može konzumirati putem vodene lule i smatra se duhanskim proizvodom za pušenje. Ako se proizvod može upotrebljavati i putem vodenih lula i kao duhan za samostalno motanje, smatra se duhanom za samostalno motanje
- 14) *novi duhanski proizvod* jest duhanski proizvod koji ne pripada nijednoj od sljedećih kategorija: cigarete, duhan za samostalno motanje, duhan za lule, duhan za vodene lule, cigare, cigarilos, duhan za žvakanje, duhan za šmrkanje ili duhan za oralnu uporabu, a stavljen je na tržište nakon 19. svibnja 2014.
- 15) *biljni proizvod za pušenje* jest proizvod na bazi biljaka, trava ili voća koji ne sadrži duhan, a može se konzumirati putem postupka izgaranja
- 16) *elektronička cigareta* jest proizvod koji se može koristiti za konzumaciju pare koja sadrži nikotin putem usnika ili bilo kojeg sastavnog dijela toga proizvoda, uključujući uložak, spremnik i uređaj bez uloška ili spremnika. Elektroničke cigarete mogu biti potrošne ili ponovo punjive putem spremnika za ponovno punjenje i spremnika ili ponovno punjive pomoću uložaka za jednokratnu uporabu
- 17) *spremnik za ponovno punjenje* jest posuda s tekućinom s nikotinom, a koja se može koristiti za ponovno punjenje elektroničke cigarete
- 18) *sastojak* jest duhan, aditiv, kao i svaka tvar ili element prisutan u finaliziranom duhanskom ili srodnom proizvodu uključujući papir, filter, tintu, kapsule i ljepila
- 19) *nikotin* su nikotinski alkaloidi
- 20) *katran* jest suhi, bezvodni, beznikotinski kondenzat dima
- 21) *emisije* su tvari koje se otpuštaju prilikom namjenske uporabe duhanskog ili srodnog proizvoda, kao što su tvari iz dima ili tvari koje se otpuštaju u procesu uporabe bezdimnih duhanskih proizvoda
- 22) *maksimalna razina ili maksimalna razina emisije* jest najveći sadržaj ili emisija tvari u duhanskom proizvodu, uključujući nulu, mjerena u miligramima
- 23) *aditiv* jest tvar, osim duhana, koja je dodana duhanskom proizvodu, jediničnom pakiranju ili bilo kakvom vanjskom pakiranju
- 24) *aromatična tvar* jest aditiv koji dodaje miris i/ili okus
- 25) *svojstvena aroma* jest jasno zamjetljiv miris ili okus, osim duhanskog, koji je rezultat aditiva ili kombinacije aditiva, uključujući, ali ne i ograničavajući se na aromu voća, začina, bilja, alkohola, slatkiša, mentola ili vanilije, koja je zamjetljiva prije ili tijekom konzumacije duhanskog proizvoda
- 26) *stvaranje ovisnosti* jest farmakološki potencijal tvari da uzrokuje ovisnost, stanje koje utječe na sposobnost pojedinca da kontrolira svoje ponašanje, davanjem osjećaja nagrade ili olakšanja od apstinencijskih simptoma ili oboje
- 27) *toksičnost* jest stupanj do kojeg tvar može uzrokovati štetne učinke u ljudskom organizmu, uključujući učinke koji nastupaju tijekom vremena, obično putem višekratne ili kontinuirane konzumacije ili izloženosti

- 28) *vanjsko pakiranje* jest bilo koje pakiranje u kojem su duhanski ili srodni proizvodi stavljeni na tržište i koje obuhvaća jednu ili više zapakiranih jedinica; prozirni omoti ne smatraju se vanjskim pakiranjem
- 29) *značajna promjena okolnosti* jest povećanje opsega prodaje prema kategoriji proizvoda za najmanje 10% u najmanje pet država članica, na temelju podataka o prodaji poslanih u skladu s odredbom članka 6. stavka 9. ovoga Zakona, ili povećanje razine raširenosti pušenja u skupini potrošača mlađih od 25 godina za najmanje pet postotnih bodova u najmanje pet država članica po predmetnoj kategoriji proizvoda na temelju posebnog Eurobarometra izvješća 385 iz svibnja 2012. godine ili jednakovrijedne studije o raširenosti pušenja; smatra se da se značajna promjena okolnosti nije dogodila ako obujam prodaje kategorije proizvoda na maloprodajnoj razini ne premašuje 2,5% ukupne prodaje duhanskih proizvoda na razini Europske unije
- 30) *jedinično pakiranje* jest najmanje samostalno pakiranje duhanskog ili srodnog proizvoda koje se stavlja na tržište
- 31) *vrećica* jest jedinično pakiranje duhana za samostalno motanje bilo u obliku pravokutnog džepa s preklopom koji pokriva otvor bilo u obliku samostojeće vrećice
- 32) *zdravstveno upozorenje* jest upozorenje koje se tiče štetnih učinaka proizvoda za zdravlje ljudi ili drugih nepoželjnih posljedica njegove konzumacije, uključujući tekstualna upozorenja, kombinirana zdravstvena upozorenja, opća upozorenja i informativne poruke, kako je određeno ovim Zakonom
- 33) *kombinirano zdravstveno upozorenje* jest zdravstveno upozorenje koje se sastoji od kombinacije teksta upozorenja i fotografija ili ilustracija koje mu pripadaju, kako je određeno ovim Zakonom
- 34) *prekogranična prodaja na daljinu* jest prodaja potrošačima na daljinu kada se potrošač, u trenutku naručivanja proizvoda od maloprodajnog mjesta, nalazi u državi članici koja nije država članica ili treća zemљa u kojoj to maloprodajno mjesto ima poslovno sjedište, odnosno poslovni nastan; za maloprodajno mjesto smatra se da ima sjedište, odnosno poslovni nastan u državi članici:
- a) u slučaju fizičke osobe: ako ima svoju poslovnu jedinicu u toj državi članici
  - b) u drugim slučajevima: ako maloprodajno mjesto ima svoje statutarno sjedište, središnju upravu ili poslovnu jedinicu, uključujući podružnicu, agenciju ili bilo kakvu drugu uspostavu, u toj državi članici
- 35) *potrošač* jest fizička osoba koja djeluje za osobne potrebe, a izvan njegove trgovačke, poslovne, obrtne ili stručne djelatnosti
- 36) *sustav za provjeru starosti* jest računalni sustav koji elektronički nedvosmisleno potvrđuje dob potrošača
- 37) *proizvođač* jest bilo koja fizička ili pravna osoba koja proizvodi proizvod ili ima dizajniran ili proizveden proizvod i trguje njime pod svojim imenom ili zaštitnim znakom
- 38) *promet duhanskim ili srodnim proizvodima* jest uvoz, izvoz i skladištenje radi prodaje i prodaja
- 39) *uvoz duhana ili srodnih proizvoda* jest ulazak takvih proizvoda na teritorij Europske unije, osim ako za te proizvode, nakon njihova ulaska u Europsku uniju, ne vrijedi carinski postupak ili dogovor o izuzeću, kao i njihovo oslobođanje od carinskog postupka ili dogovora o izuzeću
- 40) *uvoznik duhana ili srodnih proizvoda* jest vlasnik ili osoba koja ima pravo raspolaganja duhanom ili srodnim proizvodima koji su uvezeni na teritorij Europske unije

- 41) *stavljanje na tržište* znači učiniti proizvode, bez obzira na mjesto proizvodnje, dostupnim potrošačima u Europskoj uniji besplatno ili uz plaćanje, uključujući prodaju na daljinu; u slučaju prekograničnih prodaja na daljinu, proizvod se smatra stavljenim na tržište u državi članici u kojoj se nalazi potrošač
- 42) *maloprodajno mjesto* jest mjesto na kojem se duhanski proizvodi stavlja na tržište, uključujući i mjesto na kojem ih na tržište stavlja fizička osoba
- 43) *oglašavanje i promidžba* jest svaki oblik komercijalne komunikacije, uključujući usluge informacijskog društva
- 44) *informacijsko društvo* jest društvo sukladno posebnim propisima kojima se reguliraju postupci službenog obavješćivanja u području tehničkih propisa te propisima o uslugama informacijskog društva
- 45) *sponzoriranje i promoviranje* jest svaki oblik doprinosa pravne ili fizičke osobe događaju, aktivnosti ili pojedincu s ciljem, učinkom ili mogućim učinkom izravne ili neizravne promidžbe duhanskih i srodnih proizvoda te pušenja ili uporabe duhana
- 46) *pušenje* jest uporaba duhanskih ili ostalih srodnih proizvoda na način da se udiše dim nastao njihovim izgaranjem
- 47) *štetne posljedice pušenja* su znanstveno dokazane pojave oštećenja zdravlja i bolesti koje skraćuju život pušača i nepušača ako borave u istom zatvorenom prostoru u kojem se puši
- 48) *preventivne mjere protiv pušenja* su sustavne aktivnosti čiji je cilj poboljšanje zdravlja te produljenje i poboljšanje kvalitete života pučanstva
- 49) *javni prostor* jest zatvoreni prostor namijenjen skupnom boravku ljudi, a obuhvaća prostore u građevinama u kojima se obavljaju djelatnosti iz područja zdravstva, zaštite djece, socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, trgovine, športa i rekreacije, ugostiteljstva i turizma, kulture i umjetnosti, prometa, uključujući čekaonice, prostorije za sastanke, sve dvorane za okupljanje ljudi, gledališta, javna prometna sredstva, dizala, kabine žičare, javne zahode te otvorene prostore namijenjene održavanju kazališnih predstava i kinopredstava, prostore dvorišta odgojno-obrazovnih ustanova i druge prostore u kojima nepušači protiv svoje volje mogu biti izloženi duhanskom dimu
- 50) *prostor za pušenje* jest potpuno zatvoren prostor koji je fizički odvojen od drugih zatvorenih prostora
- 51) *razmjerna naknada* jest naknada koja odgovara stvarnom trošku pružanja usluge za koju se ona obračunava.

Članak 8.

(1) Zabranjeno je stavljanje na tržište duhanskih proizvoda u koji su dodane svojstvene aromе. Od zabrane je izuzeta uporaba aditiva koji su ključni za proizvodnju duhanskih proizvoda, primjerice šećera radi nadomjestka šećera koji se gubi tijekom postupka sušenja, pod uvjetom da ti aditivi ne rezultiraju proizvodom svojstvene aromе i ne povećavaju na znatan ili mjerljiv način stvaranje ovisnosti, toksičnost ili CMR svojstva proizvoda.

(2) Ministarstvo može od Komisije zatražiti da utvrdi pripada li pojedini duhanski proizvod u područje primjene stavka 1. ovoga članka ili se savjetovati s neovisnim savjetodavnim tijelom uspostavljenim na razini Europske unije.

(3) Zabranjuje se stavljanje na tržište duhanskih proizvoda koji sadrže sljedeće aditive:

- a) vitamine i druge aditive koji stvaraju dojam da duhanski proizvod koristi zdravlju ili je manje opasan za zdravlje
- b) kofein i taurin i druge aditive i stimulanse koji se povezuju s energijom i vitalnošću
- c) aditive koji imaju svojstva bojenja emisija
- d) kod duhanskih proizvoda za pušenje, aditive koji olakšavaju udisanje ili unos nikotina
- e) aditive koji imaju CMR svojstva u nezapaljenom stanju.

(4) Zabranjuje se stavljanje na tržište duhanskih proizvoda koji sadrže aromatične tvari u bilo kojem od svojih sastavnih dijelova kao što su filtri, papiri, pakiranja, kapsule ili bilo kakva tehnička obilježja koja omogućuju izmjenu mirisa ili okusa duhanskog proizvoda ili jačine njihova dima. Filtri, papiri i kapsule ne smiju sadržavati duhan niti nikotin.

(5) Zabranjuje se stavljanje na tržište, ako je to utemeljeno na znanstvenim dokazima, duhanskih proizvoda koji sadrže aditive u količinama koje u fazi konzumacije povećavaju toksični učinak ili stvaranje ovisnosti o duhanskom proizvodu ili CMR svojstva duhanskog proizvoda u znatnoj ili mjerljivoj količini. O mjerama za sprečavanje stavljanja na tržište duhanskih proizvoda koji sadrže aditive nabrojene u ovome stavku ministarstvo će izvijestiti Komisiju.

(6) Ministarstvo može zatražiti od Komisije da utvrdi pripada li duhanski proizvod u područje primjene stavka 5. ovoga članka.

(7) Duhanski proizvodi, osim cigareta i duhana za samostalno motanje, izuzimaju se iz zabrana utvrđenih u stavcima 1. i 4. ovoga članka.

(8) Ministarstvo može proizvođačima i uvoznicima duhanskih proizvoda naplatiti razmjernu naknadu za utvrđivanje ima li proizvod svojstvenu aromu, jesu li korišteni zabranjeni aditivi i arome i sadrži li duhanski proizvod aditive u količinama koje u znatnoj i mjerljivoj količini povećavaju toksični učinak i stvaranje ovisnosti o duhanskom proizvodu ili CMR svojstva duhanskog proizvoda.

(9) Uvjjeti utvrđeni u Uredbi (EZ) br. 1907/2006 na odgovarajući način primjenjuju se na duhanske proizvode.

(10) Odluku o visini razmjerne naknade iz stavka 8. ovoga članka donosi ministar.

*Označavanje duhanskih proizvoda za pušenje, osim cigareta,
duhana za samostalno motanje i duhana za vodenu lulu*

Članak 12.

(1) Duhanski proizvodi za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje i duhana za vodenu lulu, izuzeti su od obveze navođenja informativne poruke iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona i kombiniranih zdravstvenih upozorenja utvrđenih u članku 11. ovoga Zakona.

(2) Proizvodi iz stavka 1. ovoga članka, uz dodatak općeg upozorenja iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona, na svakom jediničnom pakiranju i svim vanjskim pakiranjima moraju imati jedno od tekstualnih upozorenja iz Priloga I. ovoga Zakona. Opće upozorenje iz članka 10.

stavka 1. ovoga Zakona mora uključivati podatke o prestanku pušenja iz članka 11. stavka 2. točke b) ovoga Zakona.

(3) Opće upozorenje mora se nalaziti na najvidljivijoj površini jediničnog pakiranja i svih vanjskih pakiranja.

(4) Svako tekstualno upozorenje mora biti prikazano, koliko je to moguće, jednaki broj puta na svakoj robnoj marki ovih proizvoda. Tekstualna upozorenja nalaze se na drugoj najvidljivijoj površini jediničnog pakiranja i svih vanjskih pakiranja.

(5) Za jedinična pakiranja sa zglobnim poklopcem druga najvidljivija površina jest ona koja postaje vidljiva kada se pakiranje otvorи.

(6) Opće upozorenje iz stavka 2. ovoga članka mora zauzimati najmanje 30% relevantne površine jediničnog pakiranja i svih vanjskih pakiranja.

(7) Tekstualno upozorenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka mora zauzimati najmanje 40% relevantne površine jediničnog pakiranja i svih vanjskih pakiranja.

(8) Ako se zdravstvena upozorenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka moraju nalaziti na površini većoj od 150 cm², upozorenja moraju pokrivati površinu od najmanje 45 cm².

(9) Zdravstvena upozorenja iz stavka 1. ovoga članka moraju udovoljavati zahtjevima iz članka 10. ovoga Zakona. Tekst zdravstvenog upozorenja mora biti paralelan s glavnim tekstrom na površini rezerviranoj za ta upozorenja.

(10) Zdravstvena upozorenja moraju biti okružena crnim rubom širine najmanje 3 mm, a najviše 4 mm. Taj rub nalazi se izvan površine rezervirane za zdravstvena upozorenja.

Članak 19.

(1) Elektroničke cigarete i spremnici za ponovno punjenje mogu se stavlјati na tržište samo u skladu s ovim Zakonom i odgovarajućim propisima Europske unije. Ovaj Zakon ne primjenjuje se na elektroničke cigarete i spremnike za ponovno punjenje koji su podložni zahtjevu za odobrenjem sukladno posebnim propisima kojima se regulira stavljanje u promet lijeka ili medicinskog proizvoda.

(2) Proizvođači i uvoznici elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje obvezni su obavijestiti ministarstvo o svim takvim proizvodima koje namjeravaju staviti na tržište. Obavijest se predaje u elektroničkom obliku šest mjeseci prije namjeravanog stavljanja na tržište. Za elektroničke cigarete i spremnike za ponovno punjenje koji su već stavljeni na tržište do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, obavijest se podnosi u roku od šest mjeseci od tog datuma. Za svaku značajnu preinaku proizvoda podnosi se nova obavijest. Ovisno o tome je li proizvod elektronička cигарета ili spremnik za ponovno punjenje, obavijest sadrži sljedeće informacije:

- a) ime i podatke za kontakt proizvođača, odgovorne pravne ili fizičke osobe unutar Europske unije i, gdje je to primjenjivo, uvoznika u Europsku uniju

- b) popis svih sastojaka sadržanih u proizvodu i emisija koje nastaju korištenjem proizvoda, po robnoj marki i tipu, uključujući i njihove količine
- c) toksikološke podatke u vezi sa sastojcima i emisijama toga proizvoda, uključujući kad su zagrijani, koji se osobito odnose na njihove učinke na zdravlje potrošača kad se udišu i uzimajući u obzir, među ostalim, sve učinke stvaranja ovisnosti
- d) informacije o dozi i unosu nikotina prilikom konzumacije u uobičajenim ili razumno predvidivim uvjetima
- e) opis sastavnih dijelova proizvoda, uključujući, gdje je to primjenjivo, mehanizma za otvaranje i punjenje elektroničke cigarete ili spremnika za punjenje
- f) opis postupaka proizvodnje, uključujući obuhvaća li serijsku proizvodnju, i izjavu da postupak proizvodnje osigurava sukladnost sa zahtjevima iz ovoga članka
- g) izjavu da proizvođač i uvoznik snose punu odgovornost za količinu i sigurnost proizvoda kod stavljanja na tržište i korištenja u uobičajenim okolnostima ili razumno predvidivim uvjetima.

(3) Ako ministarstvo smatra da su dostavljeni podaci nepotpuni, zatražit će nadopunu podataka.

(4) Ministarstvo će proizvođačima i uvoznicima naplatiti razmjerne naknade za primitak, pohranu, rukovanje i objavu podataka koji su im dostavljeni.

(5) Proizvođači i uvoznici obvezni su osigurati:

- a) da se tekućina koja sadrži nikotin stavlja na tržište isključivo u za to namijenjenim spremnicima za ponovno punjenje koji nemaju obujam veći od 10 ml, u potrošnim elektroničkim cigaretama ili u ulošcima za jednokratnu uporabu i da ulošci ili tankovi ne premašuju obujam od 2 ml
- b) da tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži više od 20 mg/ml nikotina
- c) da tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži aditive iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona
- d) da se za proizvodnju tekućine koja sadrži nikotin koriste samo sastojci visoke čistoće. Tvari koje nisu navedene među sastojcima iz stavka 2. točke b) ovoga članka smiju biti prisutne u tekućini koja sadrži nikotin samo u tragovima, ako te tragove prilikom proizvodnje tehnički nije moguće izbjegći
- e) da, osim nikotina, jedini sastojci koji se koriste u tekućini koja sadrži nikotin ne predstavljaju opasnost za ljudsko zdravlje u zagrijanom ili nezagrijanom obliku
- f) da elektroničke cigarete oslobađaju doze nikotina u ujednačenim razinama
- g) da su elektroničke cigarete i spremnici za ponovno punjenje takvi da djeca njima ne mogu rukovati i da na njima nisu moguće neovlaštene izmjene te da su zaštićeni od lomljenja i curenja i da imaju mehanizam koji osigurava ponovno punjenje bez curenja.

(6) Svako jedinično pakiranje elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje mora sadržavati letak sa sljedećim podacima:

- a) uputama za korištenje i pohranjivanje proizvoda, uključujući i obavijest da se uporaba proizvoda ne preporučuje mladim osobama i nepušačima
- b) kontraindikacijama
- c) upozorenjem za posebne rizične skupine
- d) mogućim štetnim učincima
- e) o stvaranju ovisnosti i toksičnosti te

- f) za ostvarivanje kontakata s proizvođačem ili uvoznikom i pravnom ili fizičkom osobom za kontakt u Europskoj uniji.

(7) Svako jedinično pakiranje i vanjsko pakiranje elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje mora:

- a) uključivati popis svih sastojaka sadržanih u proizvodu u padajućem redoslijedu po masi te podatak o sadržaju nikotina u proizvodu i oslobođanje po dozi, serijski broj i preporuku da se proizvod drži izvan dohvata djece
- b) sadržavati podatke o sadržaju nikotina u spremniku i dodanim aromama
- c) nositi sljedeće zdravstveno upozorenje: »Ovaj proizvod sadrži nikotin koji izaziva snažnu ovisnost.«.

(8) Svako jedinično pakiranje i vanjsko pakiranje mora sadržavati zdravstvena upozorenja u skladu s odredbama članka 13. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona.

(9) Zabranjeno je/su:

- a) komercijalne objave u uslugama informacijskog društva, u tisku i drugim tiskanim publikacijama, s ciljem izravnog ili neizravnog učinka na promicanje elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje, osim u publikacijama koje su namijenjene isključivo za profesionalce uključene u trgovinu elektroničkim cigaretama ili spremnika za ponovno punjenje te publikacijama tiskanima i objavljenima u trećim zemljama, gdje te publikacije nisu prvenstveno namijenjene za tržište Europske unije
- b) komercijalne objave na radiju, s ciljem izravnog ili neizravnog učinka na promicanje elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje
- c) bilo koji oblik javnog ili privatnog doprinosa radijskim programima s ciljem izravnog ili neizravnog promicanja elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje
- d) bilo koji oblik javnog ili privatnog doprinosa bilo kakvom događaju, aktivnosti ili pojedinoj osobi s ciljem izravnog ili neizravnog promicanja elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje koji uključuje ili se održava u nekoliko država članica ili na bilo koji drugi način ima prekogranični utjecaj
- e) audiovizualne komercijalne objave na koje se primjenjuje poseban propis o elektroničkim medijima, koje se odnose na elektroničke cigarete i spremnike za ponovno punjenje.

(10) Proizvođači i uvoznici elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje obvezni su, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, ministarstvu te ministarstvu nadležnom za financije podnijeti:

- a) sveobuhvatne podatke o obujmu prodaje prema robnoj marki i vrsti proizvoda
- b) informacije o preferencijama raznih potrošačkih skupina, uključujući mlade osobe, nepušače i glavne skupine trenutačnih korisnika
- c) načine prodaje proizvoda
- d) sažetke svih istraživanja tržišta provedenih u vezi s gore navedenim na hrvatskom jeziku, uključujući njihov prijevod na engleski jezik.

(11) Ministarstvo će informacije primljene na temelju stavka 2. ovoga članka objaviti na svojim mrežnim stranicama, vodeći računa i uvažavajući zaštitu podataka koje su proizvođači i uvoznici prilikom dostave tih podataka označili kao poslovnu tajnu.

(12) Proizvođači, uvoznici i distributeri električnih cigareta i spremnika za ponovno punjenje obvezni su uspostaviti i održavati sustav za prikupljanje informacija o svim štetnim učincima tih proizvoda za zdravlje ljudi na koje se sumnja.

(13) Ako bilo koji od proizvođača, uvoznika ili distributera ima saznanja ili razloga za sumnju da električne cigarete ili spremnici za ponovno punjenje, koji su u njihovu posjedu i namijenjeni su za stavljanje na tržište ili su stavljeni na tržište, nisu sigurni ili nisu dobre kvalitete ili na neki drugi način nisu u skladu s ovim Zakonom, obvezan je odmah poduzeti sve korektivne mjere potrebne da bi se taj proizvod uskladio s ovim Zakonom, da bi ga se povuklo ili opozvalo, ovisno o okolnostima konkretnog slučaja. U tom slučaju proizvođač, uvoznik ili distributer obvezan je odmah obavijestiti tijela nadležna za nadzor tržišta država članica u kojima je proizvod dostupan ili ga se namjerava učiniti dostupnim, kao i dostaviti pojedinosti, osobito o riziku za zdravlje i sigurnost ljudi te o poduzetim korektivnim mjerama i njihovim rezultatima.

(14) Ministarstvo ima pravo od proizvođača, uvoznika ili distributera zatražiti i dodatne informacije, na primjer o sigurnosti i aspektima kvalitete, ili o bilo kakvim štetnim učincima električnih cigareta i spremnika za ponovno punjenje.

(15) U slučaju električnih cigareta i spremnika za ponovno punjenje koji su usklađeni sa zahtjevima iz ovoga članka, ako ministarstvo utvrdi ili ima razloga vjerovati da bi određene električne cigarete ili spremnici za ponovno punjenje ili vrsta električne cigarete ili spremnika za ponovno punjenje mogli predstavljati ozbiljnu opasnost za zdravlje ljudi, može poduzeti mjere određene posebnim propisom kojim se uređuje postupanje sanitарне inspekcije. Ministarstvo odmah obavješćuje Komisiju i nadležna tijela drugih država članica o poduzetim mjerama i priopćuje sve popratne podatke.

(16) Maloprodajna mjesta koja sudjeluju u prekograničnoj prodaji na daljinu električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu ne mogu započeti s njihovom prodajom prije nego što se registriraju pri ministarstvu te pri nadležnim tijelima države članice u kojoj se nalaze stvarni ili potencijalni potrošači, pod uvjetom da je u toj državi prekogranična prodaja na daljinu dozvoljena, sa sljedećim podacima:

- a) naziv maloprodajnog mesta te adresa odakle se proizvodi isporučuju
- b) datum početka prekogranične prodaje proizvoda putem usluga informacijskog društva
- c) adresa mrežnih stranica korištenih za prodaju na daljinu, uključujući sve podatke potrebne za njihovu identifikaciju

te ishode potvrdu registracije pri ministarstvu.

(17) Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama objavljuje podatke o registriranim maloprodajnim mjestima iz stavka 16. ovoga članka.

(18) Maloprodajno mjesto koje sudjeluje u prekograničnoj prodaji na daljinu iz stavka 16. ovoga članka mora raspolagati sustavom za provjeru starosti kupca čiji detaljan opis i način rada mora dostaviti ministarstvu.

(19) Maloprodajno mjesto obrađuje osobne podatke potrošača isključivo sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka. Ti se podaci ne smiju otkriti proizvođaču električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu ni trgovackim društvima koja čine dio iste skupine, kao ni trećim stranama. Osobni se podaci ne smiju upotrebljavati ni prenositi osim u svrhu konkretnе kupnje. Zaštita osobnih podataka u smislu ovoga stavka primjenjuje se i kada je maloprodajno mjesto sastavni dio proizvođača električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu.

(20) Odluku o visini razmjerne naknade iz stavka 4. ovoga članka donosi ministar.

(21) Pravilnik o načinu obavljanja o električnim cigaretama i spremnicima za ponovno punjenje iz stavka 2. ovoga članka donijet će ministar.

(22) Pravilnik o tehničkim standardima za mehanizam za ponovno punjenje električnih cigareta iz stavka 5. točke g) ovoga članka donijet će ministar.

Članak 23.

(1) Zabranjuje se prodaja duhanskih i srodnih proizvoda, uključujući bezdimne duhanske proizvode, te biljnih proizvoda za pušenje, električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu osobama mlađim od 18 godina.

(2) Proizvode iz stavka 1. ovoga članka ne smiju prodavati osobe mlađe od 18 godina.

(3) Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju proizvodi iz stavka 1. ovoga članka mora biti istaknuta oznaka o zabrani prodaje duhanskih i srodnih proizvoda, bezdimnih duhanskih proizvoda te biljnih proizvoda za pušenje i električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu osobama mlađim od 18 godina.

(4) Oznaka iz stavka 3. ovoga članka mora biti istaknuta na vidljivom mjestu tako da se može pročitati s udaljenosti od deset metara.

(5) Prodavač će od osobe za koju smatra da je mlađa od 18 godina zatražiti da odgovarajućom ispravom dokaže punoljetnost. Ako osoba ne dokaže punoljetnost, prodavač je obvezan uskratiti prodaju traženoga proizvoda iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Zabranjuje se prodaja maloljetnicima i drugih proizvoda za pušenje koji mogu maloljetnike poticati na pušenje.

(7) Zabranjuje se prodaja i kupnja preko interneta, kao i prekogranična prodaja na daljinu proizvoda iz stavka 1. ovoga članka, osim električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu.

(8) Zabranjuje se prodaja proizvoda iz stavka 1. ovoga članka iz automatskih naprava.

(9) Zabranjuje se prodaja pojedinačnih cigareta, odnosno drugih proizvoda iz stavka 1. ovoga članka izvan originalnog pakiranja proizvođača.

(10) Zabranjuje se prodaja duhana za oralnu uporabu.

Članak 25.

(1) Zabranjuje se pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda i uporaba električnih cigareta s nikotinskim punjenjem ili bez nikotinskog punjenja i vodenih lula u svim zatvorenim javnim prostorima.

(2) Zatvorenim javnim prostorom iz stavka 1. ovoga članka smatra se prostor koji ima krov i potpuno zatvoreno više od polovice površine pripadajućih stijena, kao i terase koje su ogradiene staklenim stijenama ili nekim drugim materijalom. Također, zatvorenim javnim prostorom smatra se prostor koji ima krov i u kojem je moguće zatvoriti više od polovice pripadajućih stijena, kada su te stijene zatvorene. Pušenje je zabranjeno i u prostorima koji se po ovom Zakonu ne smatraju zatvorenim javnim prostorom, a funkcionalni su dio prostora u kojima se obavlja djelatnost odgoja i/ili obrazovanja.

(3) Zabranjuje se pušenje na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu zdravstvene ustanove.

(4) Zabranjuje se pušenje na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu obrazovne ustanove.

(5) Prostori za pušenje nisu dopušteni u prostorima u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost i djelatnost odgoja i obrazovanja.

(6) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, pušenje je dopušteno:

- a) u posebnim, za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju sukladno propisima o ugostiteljskoj djelatnosti, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja
- b) u posebnim, za pušače određenim prostorima u psihijatrijskim bolnicama i u posebnim, za pušače određenim prostorima drugih pružatelja zdravstvene odnosno socijalne skrbi duševno bolesnim osobama i u kaznionicama i zatvorima, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja i
- c) u prostorima za pušenje u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost.

Članak 39.

(1) Ako nadležni inspektor utvrdi da se duhanski i srodnii proizvodi, električke cigarete, spremnici za ponovno punjenje i ulošci za jednokratnu uporabu prodaju protivno odredbama ovoga Zakona, pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja djelatnost prodaje, rješenjem zabranjuje prodaju duhanskih i srodnih proizvoda.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se rok do kojeg traje zabrana prodaje duhanskih i srodnih proizvoda, električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu, a koji ne može biti dulji od šest mjeseci.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka, može se izjaviti pravni lik sukladno odredbama zakona kojima se propisuje postupanje nadležnih inspektora.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, kad nadležni inspektor utvrdi da se duhanski i srođni proizvodi, elektroničke cigarete, spremnici za ponovno punjenje i ulošci za jednokratnu uporabu prodaju osobama mlađim od 18 godina odnosno da ih prodaju osobe mlađe od 18 godina, usmenim će rješenjem, sukladno propisima o trgovini, zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti trgovine na rok od 30 dana do šest mjeseci. Usmeno rješenje dostaviti će se pravnoj ili fizičkoj osobi u pisanom obliku najkasnije osam dana od dana donošenja rješenja.

Članak 40.

(1) Novčanom kaznom od 70.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. prodaje cigarete koje sadrže više od 10 mg katrana po cigaretama (članak 5. stavak 1. podstavak 1.)
2. prodaje cigarete koje sadrže više od 1 mg nikotina po cigaretama (članak 5. stavak 1. podstavak 2.)
3. prodaje cigarete koje sadrže više od 10 mg ugljikova monoksida po cigaretama (članak 5. stavak 1. podstavak 3.)
4. ne dostavi ministarstvu propisane podatke o sastojcima i emisijama duhanskih proizvoda prije stavljanja tih proizvoda na tržište (članak 6. stavak 1.)
5. ne dostavi ministarstvu propisane podatke o sastojcima i emisijama duhanskih proizvoda koji su stavljeni na tržište do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u roku određenom odlukom ministra (članak 6. stavak 2.)
6. prije stavljanja na tržište proizvoda čiji je sastav izmijenjen na način koji nije u skladu s podacima dostavljenim sukladno članku 6. ovoga Zakona, o tome ne obavijesti ministarstvo (članak 6. stavak 3.)
7. ne provede studije o ispitivanju aditiva i ne dostavi ih nadležnim tijelima ili o tome ne dostavi dodatne informacije u propisanom roku (članak 7. stavci 2. i 4. i članak 50. stavak 1.)
8. stavlja na tržište duhanske proizvode sa svojstvenim aromama ili s aditivima u bilo kojem od sastavnih dijelova duhanskih proizvoda (članak 8. stavci 1., 3. i 4.)
9. stavlja na tržište duhanske proizvode koji sadrže aditive u količinama koje povećavaju toksični učinak ili stvaranje ovisnosti o duhanskom proizvodu ili CMR svojstva duhanskog proizvoda u znatnoj ili mjerljivoj količini (članak 8. stavak 5.)
10. stavlja na tržište duhanske proizvode označene protivno članku 9. stavcima 1., 2., 5. i 6. ovoga Zakona ili pakirane protivno članku 9. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona
11. stavlja na tržište duhanske proizvode za pušenje označene protivno članku 10. stavcima 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona
12. stavlja na tržište duhanske proizvode za pušenje označene protivno članku 11. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona
13. stavlja na tržište duhanske proizvode za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje i duhana za vodenu lulu, označene protivno članku 12. stavcima 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovoga Zakona
14. stavlja na tržište bezdimne duhanske proizvode označene protivno članku 13. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona

15. prodaje duhanske proizvode s uporabom elemenata i obilježja protivno članku 14. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona
16. prodaje jedinična pakiranja cigareta koja nisu u obliku kvadra (članak 15. stavak 1.)
17. prodaje jedinična pakiranja duhana za samostalno motanje koja nisu u obliku kvadra ili cilindričnom obliku ili u obliku vrećice (članak 15. stavak 2.)
18. prodaje jedinična pakiranja cigareta koja ne sadrže najmanje 20 cigareta (članak 15. stavak 3.)
19. prodaje jedinično pakiranje duhana za samostalno motanje koje ne sadrži najmanje 30 g duhana (članak 15. stavak 4.)
20. prodaje jedinično pakiranje cigareta izgleda i sadržaja protivnog članku 15. stavku 5. ovoga Zakona
21. prodaje jedinična pakiranja duhanskih proizvoda koja ne sadrže oznaku s jedinstvenom identifikacijom u skladu s člankom 16. stavkom 1. i 2. ovoga Zakona
22. ne vodi evidencije o unosu jediničnih pakiranja i kretanja i transakcija sukladno članku 16. stavcima 5., 6. i 7. ovoga Zakona
23. ne sklopi ugovor s neovisnom trećom stranom sukladno članku 16. stavku 8. ovoga Zakona
24. izmijeni ili obriše zabilježene podatke protivno članku 16. stavku 11. ovoga Zakona
25. prodaje jedinična pakiranja duhanskih proizvoda koja ne nose sigurnosni element sukladno članku 17. ovoga Zakona
26. u propisanom roku ne obavijesti ministarstvo o novom duhanskom proizvodu koji namjerava staviti na tržište (članak 18. stavak 1.)
27. prije stavljanja električnih cigareta i spremnika za ponovno punjenje na tržište ministarstvu u propisanom roku ne dostavi obavijesti sukladno članku 19. stavku 2. ovoga Zakona
28. ne osigura da se tekućina koja sadrži nikotin stavlja na tržište isključivo u za to namijenjenim spremnicima za ponovno punjenje koji nemaju obujam veći od 10 ml, u potrošnim električnim cigaretama ili u ulošcima za jednokratnu uporabu i da ulošci ili spremnici ne premašuju obujam od 2 ml (članak 19. stavak 5. točka a))
29. ne osigura da tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži više od 20 mg/ml nikotina (članak 19. stavak 5. točka b))
30. ne osigura da tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži aditive iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona (članak 19. stavak 5. točka c))
31. ne osigura da se za proizvodnju tekućine koja sadrži nikotin koriste samo sastojci visoke čistoće (članak 19. stavak 5. točka d))
32. ne osigura da, osim nikotina, jedini sastojci koji se koriste u tekućini koja sadrži nikotin ne predstavljaju opasnost za ljudsko zdravlje u zagrijanom ili nezagrijanom obliku (članak 19. stavak 5. točka e))
33. ne osigura da električke cigarete oslobađaju doze nikotina u ujednačenim razinama (članak 19. stavak 5. točka f))
34. ne osigura da su električne cigarete i spremnici za ponovno punjenje takvi da djeca njima ne mogu rukovati i da na njima nisu moguće neovlaštene izmjene te da su zaštićeni od lomljenja i curenja i da imaju mehanizam koji osigurava ponovno punjenje bez curenja (članak 19. stavak 5. točka g))

35. prodaje električne cigarete i spremnike za ponovno punjenje bez letka s podacima iz članka 19. stavka 6. ovoga Zakona
36. prodaje električne cigarete i spremnike za ponovno punjenje bez popisa, podataka ili upozorenja iz članka 19. stavka 7. ovoga Zakona
37. objavljuje komercijalne objave protivno odredbama članka 19. stavka 9. ovoga Zakona
38. ne podnese ministarstvu i ministarstvu nadležnom za financije u propisanom roku podatke, informacije ili sažetke (članak 19. stavak 10.)
39. sudjeluje u prekograničnoj prodaji na daljinu električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu protivno odredbi članka 19. stavka 16. ovoga Zakona
40. sudjeluje u prekograničnoj prodaji na daljinu električnih cigareta, spremnika za ponovno punjenje i uložaka za jednokratnu uporabu, a ne raspolaže sustavom za provjeru starosti kupca, ili detaljan opis i način rada ne dostavi ministarstvu (članak 19. stavak 18.)
41. prodaje biljne proizvode za pušenje označene, odnosno pakirane protivno odredbama članka 20. ovoga Zakona
42. prije stavljanja na tržište biljnog proizvoda ili izmijenjenog biljnog proizvoda ne dostavi popis svih sastojaka i njihovih količina u skladu s člankom 21. stavkom 1. ovoga Zakona
43. sponzorira događaje, aktivnosti ili pojedince s ciljem, učinkom ili mogućim učinkom izravne ili neizravne promidžbe ili uporabe duhanskih i srodnih proizvoda (članak 22. stavak 1.)
44. izravno ili neizravno promiče duhanske i srodne proizvode i električne cigarete (članak 22. stavak 2.)
45. ističe naziv ili logotip duhanskih i srodnih proizvoda, uključujući električne cigarete, protivno članku 22. stavcima 4. i 5. ovoga Zakona
46. na prodajnom mjestu na kojem se prodaju duhanski i srodni proizvodi iz članka 23. stavka 1. ovoga Zakona ne istakne oznaku o zabrani prodaje iz članka 23. stavaka 3. i 4. osobama mlađim od 18 godina ili je ne istakne na vidljivom mjestu tako da se može pročitati s udaljenosti od deset metara (članak 23. stavci 3. i 4.)
47. prodaje maloljetnicima proizvode iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona koji mogu maloljetnike poticati na pušenje
48. prodaje duhanske i srodne proizvode preko interneta ili prekogranične prodaje na daljinu (članak 23. stavak 7.)
49. prodaje duhanske i srodne proizvode iz automatskih naprava, uključujući bezdimne duhanske proizvode, biljne proizvode za pušenje, električne cigarete, spremnike za ponovno punjenje i uloške za jednokratnu uporabu (članak 23. stavak 8.)
50. prodaje pojedinačne cigarete ili duhanske i srodne proizvode i električne cigarete izvan originalnog pakiranja proizvođača (članak 23. stavak 9.)
51. prodaje duhan za oralnu uporabu (članak 23. stavak 10.)
52. dopusti pušenje duhanskih i srodnih proizvoda i električnih cigareta prilikom javnih nastupa na televiziji uživo ili objavi u tisku fotografije ili crteže osoba koje puše u promidžbene svrhe (članak 24. stavci 1. i 3.)
53. ne osigura poštovanje zabrane pušenja u zatvorenom javnom prostoru (članak 25. stavci 1. i 2.)

54. ne osigura poštovanje zabrane pušenja na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu zdravstvene ustanove (članak 25. stavak 3.)
55. ne osigura poštovanje zabrane pušenja na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu obrazovne ustanove (članak 25. stavak 4.)
56. ima prostore za pušenje u prostorima u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost i djelatnost odgoja i obrazovanja (članak 25. stavak 5.)
57. prostor za pušenje ne ispunjava sve uvjete iz članka 26. ovoga Zakona
58. prostor za pušenje nije zatvorena prostorija s cijelom površinom svih pripadajućih zidova i stropa, s vratima koja se moraju samostalno zatvarati i koja ne smiju biti otvorena (članak 27. stavak 1.)
59. se iznad ili uz vrata prostora za pušenje ne nalazi oznaka: »Prostor za pušenje« s navedenim brojem osoba koje prostor za pušenje istodobno može primiti (članak 27. stavak 2.)
60. ispred ulaza u prostor za pušenje i u prostoru za pušenje ne osigura da se u slučaju kvara ventilacijskog sustava automatski pojavi oznaka: »Zabranjeno pušenje zbog kvara na ventilacijskom sustavu« (članak 27. stavak 3.)
61. ima prostor za pušenje koji nije opremljen ventilacijskim sustavom i sustavom za filtriranje koji je sastavni dio prostora za pušenje i koji je fizički odvojen od drugoga ventilacijskog sustava zatvorenoga javnog prostora ili ako zrak onečišćen duhanskim dimom iz prostora za pušenje prelazi u druge zatvorene prostorije zatvorenoga javnog prostora ili ako ventilacijski sustav ne radi automatski i ne sprečava istjecanje dima u druge zatvorene prostorije zatvorenoga javnog prostora (članak 28.)
62. u prostoru za pušenje nema ventilacijski sustav koji u odnosu na zatvoren prostor iz kojeg se ulazi u prostor za pušenje u samom prostoru za pušenje osigurava podtlak od najmanje 5 Pa uz zatvorena vrata prostora za pušenje ili prostor za pušenje nije opremljen uređajem za mjerjenje i prikazivanje podataka o podtlaku (članak 29.)
63. u prostoru za pušenje nema ventilacijski sustav kojim se osigurava dovod zraka iz otvorenog prostora ili iz zatvorenog prostora u kojemu je pušenje zabranjeno ili ako se sustav izmjene zraka ne pročišćava tako da je najmanja osigurana količina dodatnog zraka 30 litara u sekundi po osobi na temelju indeksa popunjenoosti prostora od 0,7 osoba/m² (članak 30.)
64. projektiranje, instaliranje i održavanje ventilacijskih sustava prostora za pušenje nije provedeno sukladno posebnim tehničkim propisima kojima se utvrđuju bitni zahtjevi za sustave ventilacije (članak 31.)
65. odredi pušačkim prostorom prostor koji ne ispunjava propisane uvjete (članak 32. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba te odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 41.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba u čijem se ugostiteljskom objektu poslužuje hrana i/ili piće, u kojem je zatečena osoba koja puši izvan prostora koji ispunjava uvjete iz članaka 26. – 32. ovoga Zakona (članak 25. stavci 1. i 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 2000,00 do 5000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba – obrtnik u čijem se ugostiteljskom objektu poslužuje hrana i/ili piće, u kojem je zatečena osoba koja puši izvan prostora koji ispunjava uvjete iz članaka 26. – 32. ovoga Zakona (članak 25. stavci 1. i 2.).

Članak 42.

Novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 kuna kaznit će nadležan inspektor iz članka 38. ovoga Zakona na mjestu izvršenja za prekršaj fizičku osobu koja besplatno nudi duhanske proizvode na javnom mjestu i u javnim prostorima (članak 22. stavak 3.).

Članak 43.

Novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 kuna kaznit će nadležan inspektor iz članka 38. ovoga Zakona na mjestu izvršenja za prekršaj fizičku osobu ako:

1. puši duhanski ili srođni proizvod ili biljni proizvod ili rabi elektroničku cigaretu s nikotinskim punjenjem ili bez nikotinskog punjenja ili vodenu lulu u zatvorenom javnom prostoru (članak 25. stavak 1.)
2. puši na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu zdravstvene ustanove (članak 25. stavak 3.)
3. puši na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu obrazovne ustanove (članak 25. stavak 4.).

PRILOZI

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije
- Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa Europske unije s prijedlogom propisa

OBRAZAC

**IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU O
NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo zdravstva
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona
Datum dokumenta	5. svibnja 2025.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrta zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	Br. 27. Plana zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2025. godinu
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrta	Ministarstvo zdravstva
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrta?	U izradu Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona, bili su uključeni predstavnici Ministarstva financija, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Državnog inspektorata.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	DA
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?	Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću provedeno je putem Središnjeg državnog portala „e-Savjetovanje“ u razdoblju od 9. do 24. rujna 2024.
Ako nije, zašto?	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Vidjeti u prilogu ovoga obrasca.
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	Vidjeti u prilogu ovoga obrasca.

Primjedbe koje su prihvaćene	
Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provđenje javnog savjetovanja nije iziskivalo dodatne troškove.

Izvješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona

Redni broj	Korisnik/Sekcija/Komentar	Odgovor
1	<p>MELITA PERČEC TADIĆ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Zakon ni na koji način ne napreduje u zaštiti nepušača niti u stvaranju okoliša za promociju nepušenja. I dalje ostajemo u krugu balkanskih zemalja, sa svim negativnim konotacijama te kvalifikacije, u kojima se puši u većini ugostiteljskih objekata. Nema namjere da se pušenje ograniči u objektima prvenstveno kulturne namjene kao što su klubovi, u kojima je većina mladih posjetitelja. Čak i oni koji su svojevoljno prostore označili kao nepušački, tu odluku ne provode ili ne mogu provesti. Također i dalje dozvoljavamo pušenje u otvorenim javnim prostorima kao što su koncertni i prostori za kinoprojekcije. Plaže su zagađenje opušćima. Nema spomena o razmatranju zabrane pušenja na dječjim igralištima. Uglavnom, desetljeci se ne mičemo dalje od zabrane pušenja u javnom prijevozu, školama, bolnicama i javnim ustanovama, a mesta na kojima u slobodno vrijeme boravi najviše mladih ljudi i dalje su oaze duhanskog dima.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
2	<p>MARJANA JAKČIN PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Kao zdravstveni djelatnik izrazito sam zabrinuta zbog sve češće pojave koristenja e - cigareta kod maloljetnika. Čini mi se da su jedan od rizičnih faktora, možda i najkritičniji, e-cigarete s okusima. Ovo je idealna prilika da se, osim zabrane prodaje maloljetnicima uvede i zabrana okusa te da tako smanjimo privlačnost e-cigareta mladima.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
3	<p>DARKO GAŠPAR PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>U ime TDR d.o.o. Nastavno na otvoreno javno savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona od 09.09.2024., TDR d.o.o. se očituje kako slijedi: Kako bi Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda kojim je u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena Direktiva 2014/40/EU i kojim se, ovom novelom, osigurava prijenos Delegirane Direktive Komisije</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

(EU) 2022/2100, ostvario svoju svrhu i glavni cilj, a to je osiguranje pravne sigurnosti na tržištu Republike Hrvatske, ključno je istaknuti činjenicu kako Direktiva datira iz 2014. godine. U to vrijeme na tržištu su prevladavali isključivo tradicionalni duhanski proizvodi, dok je razvoj novih kategorija tek započinjao. S obzirom na značajan vremenski razmak od usvajanja Direktive do danas i na činjenicu da su se na tržištu pojavile nove kategorije proizvoda, važno je istaknuti kako one nisu adekvatno regulirane, a što dovodi do pravne i tržišne nesigurnosti. Stoga bi zakonodavac trebao žurnije prilagođavati zakone kako bi isti pratili promjene na tržištu i ne kočili niti ograničavali napredak tehnologije i industrije. Slijedom navedenog predlažemo u članku 3. Zakona definirati sljedeće kategorije proizvoda: Nikotinske vrećice su proizvodi koji ne sadrže duhan, a sadrže nikotin u maksimalnoj količini do 20 mg po vrećici, aroma, vodu, biljna vlakna i punila, a namijenjene su za stavljanje u usta kako bi se omogućio oralni unos nikotina. Grijani biljni proizvod je proizvod na bazi biljaka, bilja, voća i celuloze koji može sadržavati nikotin, ali koji ne sadrži duhan i konzumira se procesom zagrijavanja, bez izgaranja. Osim odgovarajuće regulacije novih kategorija proizvoda istu je nužno popratiti i preciznijim definiranjem pojmova oglašavanja i sponzoriranja, kako bi i te definicije bile jasne i usklađene s postojećim definicijama predmetnih pojмova u drugim zakonima. Nadalje, prilikom izrade zakona i stvaranja pravnog okvira, zakonodavac bi posebice trebao uzeti u obzir znanstvene studije i istraživanja vezane uz specifične kategorije proizvoda, posebno kod restriktivnih propisa. Na temelju tih saznanja, zakon bi trebao jasno razlikovati tradicionalne duhanske proizvode za pušenje od bezdimnih duhanskih i nikotinskih proizvoda te omogućiti „razumnoj slobodu“ komunikacije prema potrošačima. Pod „razumnom slobodom“ misli se isključivo na mogućnost informiranja postojećih punoljetnih pušača tradicionalnih duhanskih proizvoda o tehničkim značajkama novih duhanskih i nikotinskih proizvoda koji su potkrijepljeni znanstvenim istraživanjima, a sve kako bi oni bili svjesni postojanja alternativnih opcija na tržištu. Ovakva mogućnost informiranja predviđena je i osigurana Zakonom o zaštiti potrošača, budući da trenutni Zakon ne omogućuje pružanje informacija postojećim pušačima, koji žele nastaviti pušiti, o raspoloživim alternativama. Pri kreiranju zakonodavnog okvira smatramo nužnim biti svjesnim i činjenice da unatoč svim zakonodavnim i drugim naporima, neće svi pušači prestati s pušenjem. Stoga bi borba protiv pušenja, uz odvraćanje od početka i poticanje prestanka, trebala biti unaprijeđena primjenom načela smanjenja štete. Naime, brojna znanstvena istraživanja renomiranih svjetskih institucija pokazuju da postojeće alternative tradicionalnim duhanskim proizvodima mogu pomoći u smanjenju broja aktivnih pušača. U skladu s tim, predlažemo uključivanje načela smanjenja štete u Zakon. Koristimo ovu priliku i obratiti pažnju na znanstvene činjenice i nezavisna istraživanja koja se odnose na nikotinske vrećice namijenjene oralnoj

uporabi. Nikotin, iako izaziva ovisnost i nije bezopasan te ne bi ga trebale koristiti maloljetne osobe, nije duhan, nije kancerogen i, kao što navodi Nacionalna zdravstvena služba vlade Ujedinjenog Kraljevstva, "relativno je bezopasan"(1). Oralni proizvodi s nikotinom ne sadrže duhan, a razine toksičnih tvari koje sadrže su znatno niže od onih koje se nalaze u dimu klasične cigarete. Razine toksičnosti oralnih nikotinskih proizvoda koji nisu duhanski proizvodi slične su onima u nikotinskim nadomjesnim terapijama (NRT)(2). Nadalje, oralni proizvodi s nikotinom nude se u rasponu jačina nikotina, obično od 4 mg do 20 mg a ponekad i do previsokih 50 mg po vrećici. Ovaj raspon je namijenjen da zadovolji različite preferencije za jačinom nikotina među postojećim punoljetnim pušačima i korisnicima nikotina. Oni koji puše rjeđe ili manje možda će preferirati vrećice s nižim sadržajem nikotina. Nasuprot tome, "teški" pušači, koji konzumiraju više nikotina ili puše više od 20 cigareta dnevno, konzumirati će vrećice koje sadrže 20 mg nikotina (3) što je sasvim dovoljno za zadovoljenje potreba za nikotinom teških pušača.

Ako potrošači ne mogu pronaći proizvode koji nude sadržaj nikotina koji im je potreban, kupiti će ilegalne odnosno nedopuštene proizvode ili se vratiti pušenju klasičnih cigareta. Uspoređujući unos nikotina upotrebom nikotinskih vrećica u odnosu na cigarete potrebno je naglasiti da neće sav nikotin sadržan u nikotinskoj vrećici biti apsorbiran tijekom upotrebe, a ponašanje pri pušenju uvelike varira tako da isporuka nikotina ne pokazuje nužno koliko nikotina pušač dobiva od popušene cigarete. Svaka se usporedba stoga mora usredotočiti na količinu apsorbiranog nikotina, a ne na količinu nikotina sadržanog u proizvodu u neiskorištenom obliku ili iz mjerjenja u emisiji (emisije iz cigareta mjere se pomoću strojnog dimljenja po ISO standardu 10315). Nivo nikotina iz cigareta u odnosu na nikotinske vrećice nije jednostavno usporediv. Stoga, iako nisu bezopasne i nikako se ne preporuča njihovo korištenje maloljetnicima, nikotinske vrećice sa maksimalno 20 mg nikotina su svakako manje štetna alternativa klasičnim cigareta. Isto je vidljivo u donjem prikazu procijenjenih učinaka izloženosti nikotinu iz duhana i nikotinskih vrećica. Cigaret* - Sadržaj nikotina po jedinici - 17.5 mg po ne izgorenem stiku. Izloženost nikotinu po jedinici 2-3 mg po izgorenom stiku. Prosječan dnevni broj jedinica 15 stikova **/teški pušač >20 stikova. Ukupna dnevna izloženost nikotinu 30-45 mg / >40-60 mg Nikotinske vrećice - Sadržaj nikotina po jedinici - 20 mg po vrećici Izloženost nikotinu po jedinici 11.6 mg Prosječan dnevni broj jedinica 5 vrećica **** Ukupna dnevna izloženost nikotinu 58 mg * Komercijalno dostupna cigareta u EU= 10 mg katrana, 1 mg nikotina (ISO emisija pušenja) ** European Commission, Special Eurobarometer 506, Fieldwork August 2020-September 2020, Publication: February 2021 Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes: Public Opinion HYPERLINK "<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2240>" - European Commission (europa.eu). *** Light and Heavy cigarette use

reference: Changes in Cigarettes per Day and Biomarkers of Exposure Among US Adult Smokers in the Population Assessment of Tobacco and Health Study Waves 1 and 2 (2013–2015) Brian L Rostron, PhD et al., Nicotine & Tobacco Research, Volume 22, Issue 10, October 2020, Pages 1780–1787. ****

Estimated, studies currently in progress (1) E-cigarettes | Smokefree. NHS England. (2021). Retrieved 11 March 2021, from <https://www.nhs.uk/smokefree/help-and-advice/e-cigarettes> (2) Azzopardi, D., Liu, C., & Murphy, J. (2021), Chemical characterization of tobacco-free "modern" oral nicotine pouches and their position on the toxicant and risk continuums, Drug and chemical toxicology, 1–9. Azzopardi, D., Liu, C., & Murphy, J. (2021). Available at: <https://doi.org/10.1080/01480545.2021.1925691> (3) Light and Heavy cigarette use reference: Changes in Cigarettes per Day and Biomarkers of Exposure Among US Adult Smokers in the Population Assessment of Tobacco and Health Study Waves 1 and 2 (2013–2015) Brian L Rostron, PhD, et al., Nicotine & Tobacco Research, Volume 22, Issue 10, October 2020, Pages 1780–1787 Komentar uz članak 9. Uzimajući u obzir da se poduzetnička i tržišna sloboda smatraju temeljem gospodarskog ustroja Republike Hrvatske i uživaju ustavnopravnu zaštitu (članak 49. stavak 1. Ustava u vezi s člankom 50. stavkom 2. Ustava), smatramo da je navedenim prijedlogom zakonskog rješenja došlo do povrede poduzetničkih prava, a koja se prvenstveno očituje u činjenici nepredvidivosti u poslovanju određenih poduzetnika na području Republike Hrvatske i njihovo stavljanje u nejednak položaj u odnosu na druge poduzetnike. Navedeni prijedlog prema kojemu izvršna vlast može bez jasno definiranih kriterija narediti zabranu uporabe određenih proizvoda bez da Hrvatski sabor kao predstavnik zakonodavne vlasti ili civilna društva imaju mogućnost traženja objašnjenja, postavljanja pitanja ili traženja izvješća, predstavlja prekomjerno ograničavanje ustavom zajamčenih sloboda i prava koja ujedno dovode do stvaranja pravne nesigurnosti. Stoga, s obzirom da se navedenom odredbom na neproporcionalan način i bez ikakve stvarne potrebe intervenira u poslovanje poduzetnika i unošenje pravne nesigurnosti, predlažemo navedeni članak brisati. Ukoliko se pak smatra nužnim propisati navedenu ovlast ministra, predlažemo istu jasnije definirati te članak precizirati kako ne bi ostale pravne praznine koje otvaraju prostor proizvoljnim tumačenjima što bi posljedično opet dovelo do pravne nesigurnosti svih sudionika na tržištu. Slijedom navedenog, kao što smo već unijeli u opći komentar, predlažemo u članku 3. Zakona definirati slijedeće kategorije proizvoda kako slijedi: Nikotinske vrećice su proizvodi koji ne sadrže duhan, a sadrže nikotin u maksimalnoj količini do 20 mg po vrećici, arome, vodu, biljna vlakna i punila, a namijenjene su za stavljanje u usta kako bi se omogućio oralni unos nikotina. Grijani biljni proizvod je proizvod na bazi biljaka, bilja, voća i celuloze koji može sadržavati nikotin, ali koji ne sadrži duhan i konzumira se procesom zagrijavanja, bez izgaranja. Te potom predloženi članak 9. kojim se u Zakon

	dodaje članak 37.a., stavak 1. izmijeniti na način da isti glasi: „(1) U cilju zaštite života i zdravlja ljudi, u slučaju stavljanja na tržište duhanskih i srodnih proizvoda koji nisu uređeni ovim Zakonom i podzakonskim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona ili su u suprotnosti s drugim zakonima i podzakonskim propisima Republike Hrvatske, a koji su stavljeni na tržište nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, ministar nadležan za zdravstvo ovlašten je bez odgađanja donijeti naredbu o zabrani uporabe tih proizvoda.“	
4	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA Nacrt zakona sadrži i odredbu kojom se uvodi mogućnost uvođenja zabrane duhanskih i srodnih proizvoda koji nisu definirani Zakonom, a koju kao Hrvatska gospodarska komora koja štiti interese gospodarstva i ravnopravne tržišne utakmice, smatra spornom. U proteklom razdoblju Hrvatska gospodarska komora Vam se već obratila na temu unaprjeđenja zakonodavnog okvira duhanskih i srodnih proizvoda. Svjesni smo da se tržište duhanskih i nikotinskih proizvoda kontinuirano mijenja te se razvijaju novi duhanski i nikotinski proizvodi s potencijalom manje štete u odnosu na pušenje. Mišljenja smo kako je u duhu uređenja tržišta i zaštite javnog zdravlja, važno adekvatno definirati i regulirati sve takve nove proizvode, uz uvažavanje njihovih specifičnosti i rizika na zdravlje koje nose. Slobodno tržište i poduzetništvo podrazumijevaju zaštitu i nesmetano ostvarivanje poduzetničkih prava i sloboda. U tom smislu nužne su samo one mjere usmjerene za regulaciju tržišta, bez narušavanja osnovnih prava poduzetnika. Svako prekomjerno propisivanje ograničenja stvara prepreke za poduzetničku inicijativu, inovacije i ulaganja, što dugoročno šteti gospodarstvu i razvoju konkurentnog tržišta. U duhu partnerstva i otvorene komunikacije, a na dobrobit hrvatskog gospodarstva, poduzetničkih sloboda i javnog zdravlja, predlažemo precizno definiranje i reguliranje svih kategorija proizvoda koje već imamo prisutne na tržištu te na izostavljanje sporne odredbe iz Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
5	PHILIP MORRIS ZAGREB D.O.O. ZA VANJSKU I UNUTARNJU TRGOVINU PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA Na temelju Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, objavljenog u javnom savjetovanju 9. rujna 2024. godine, Philip Morris Zagreb d.o.o. navodi kako slijedi: Mišljenja smo da je Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda (u dalnjem tekstu: Prijedlog) sadržaj Delegirane direktive (EU) 2022/2100 na odgovarajući	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

način prenesen u nacionalno zakonodavstvo. No, također smo mišljenja da zakonske izmjene treba učiniti ne samo zbog prilagodbi zakonodavstvu EU, već i za kvalitetno adresiranje realnosti tržišta i stvaranje smislenog zakonskog okvira, a suprotno pribjegavanju odredbama koje omogućuju buduće zabrane zakonom neuređenih proizvoda, kao štetnom supstitutu primjerene i odmjerene regulacije. U tom smislu, mišljenja smo da: 1. Otvaranje Zakona, koji je na snazi od 2017. godine, prilika je za rješavanje određenih realnosti koje su se pojavile u tom dugom vremenskom razdoblju. Naime, kao rezultat napretka na tehnološkom i znanstvenom području, u navedenom razdoblju pojavili su se novi proizvodi s potencijalom manje štete korisnicima u odnosu na pušenje. Zakonodavni okvir trebao bi napraviti jasnu razliku u pristupu različitim duhanskim i nikotinskim proizvodima prema profilu rizika i štetnosti koje nose. Novi proizvodi, koji iako nisu bez rizika, mogu predstavljati potencijalno manje štetnu alternativu cigaretama, ako stvaraju značajno manje štetnih i potencijalno štetnih sastojaka. Odrasli pušači trebaju imati pristup i relevantne informacije o novim manje štetnim proizvodima u skladu s ustavnim slobodama, drugim zakonima i u svrhu doprinosa javnom zdravlju. Stoga predlažemo reguliranje svih duhanskih proizvoda za pušenje različito od bezdimnih alternativnih proizvoda. U tom smislu, smatramo da strategiju borbe protiv pušenja treba dopuniti novim pristupima u skladu sa znanstvenim dokazima i postojećom praksom u nekim drugim zemljama EU, što uključuje koncept smanjenja štete, odnosno omogućavanja pristupa manje štetnim alternativama cigaretama za odrasle pušače koji ne prestaju pušiti. 2. Kvalitetan zakonodavni okvir u ovom dijelu mora pratiti realnosti na tržištu na kojem se novi proizvodi pojavljuju i adekvatno ih regulirati, imajući u vidu da svi proizvodi nisu isti ni po tehničkim svojstvima, ni po načinu na koji se koriste, niti u pogledu profila štete korisnicima. Suprotno takvom stajalištu, Prijedlog sadrži odredbu kojom se ministru daje ovlast da punoljetnim pušačima zabrani uporabu duhanskih i srodnih proizvoda, a koji nisu uređeni Zakonom, te koji mogu biti prilika za prestanak pušenja. Navedenu odredbu treba izostaviti iz konačnog teksta Zakona obzirom na da: a. nema jasnih kriterija na temelju kojih bi se takve ovlasti doista i izvršavale b. predstavlja prepreku u smislu inovacija i poduzetničke slobode c. negativno utječe na gospodarsku aktivnost i zapošljavanje d. daje prednost etabliranim proizvodima u odnosu na nove čak i kada su ti etablirani proizvodi najštetniji oblik konzumiranja duhana/nikotina, dok novi mogu predstavljati priliku za odrasle potrošače da koriste manje štetne alternative pušenju e. potiče ilegalnu trgovinu i šteti gospodarstvu i proračunskim prihodima

6 **MARKO ŽUPA**
PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU
UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA
U ime klijenta Udruge trgovine i logistike,

Primljeno na znanje
Primljeno na znanje.

objavljujemo sljedeći stav o KPZ / NP ZID Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda: Udruga trgovine i logistike je predstavničko tijelo poslodavaca koji djeluju u industriji maloprodaje, veleprodaje, logistike, trafika te trgovačkih centara, a koji imaju važnu ulogu u prometu i distribuciji duhanskih te srodnih proizvoda. Pozdravljamo postupak izmjena i dopuna postojećeg Zakona, s obzirom da smo i sami u više navrata upozoravali na nedostatnosti postojećeg propisa. Iako ovaj KPZ donosi brojne pozitivne odredbe, mišljenja smo da će ključni problem i dalje ostati neriješen. Kategorizacija novih proizvoda Posljednjih godina na tržištu se, a zbog promjene navika potrošača te kao alternativa klasičnim cigaretama, pojavio cijeli niz novih duhanskih, nikotinskih i srodnih proizvoda. Takvi proizvodi, kao ni njihova prodaja i distribucija, nisu do danas jasno definirani u propisima pa često svjedočimo da službenici Državnog inspektorata samostalno određuju kojoj kategoriji proizvod pripada, a time i kakva pravila se na pojedini proizvod primjenjuju. Takva praksa problematična je iz više razloga, a ponajviše jer stvara nejasnoće – a time i, nažalost, nemamjerno kršenje propisa. Primerice, često se događa da se u dva različita nadzora državnog inspektorata isti proizvod istog proizvođača klasificira i u dvije različite kategorije proizvoda, kao i da proizvodi sličnih karakteristika također imaju različite klasifikacije. Pri tome ističemo da kategorija proizvoda nije samo profoma, već svaka kategorija nosi i cijeli niz različitih pravila o postupanju s tim proizvodom. Informiranje kupaca Pravo je svakog kupca biti informiran o proizvodu kojeg kupuje, kao što je i pravo svakog poduzetnika da aktivno prodaje svoj proizvod – osim ako isti nije izrijekom zabranjen. Razumijemo da Zakonodavac može postaviti ograničenja u promociji određenih proizvoda, ali potpuna zabrana ikakve komunikacije bilo koje vrste ovih proizvoda je u potpunosti narušavanje prava na tržišno natjecanje, ali i prava potrošača. Zagovaramo da se uvedu efikasnija pravila, da postoje ograničenja – ali da su ista prilagođena učinku kojeg postižu, te da propisi budu usklađeni s praksama i smjernicama Europske Unije. Prijenos zakonodavne uloge Također, moramo upozoriti na potencijalnu situaciju koju bi ovaj KPZ stvorio, a to je da Ministar zdravstva ima pravo samostalno zabraniti uporabu duhanskih i srodnih proizvoda. Hrvatski pravni sustav počiva na temelju da je "dopušteno sve što nije zabranjeno", te na trodiobi vlasti (pri čemu je Ministar izvršna, a ne zakonodavna vlast). Iako određeni propisi dopuštaju Ministarstvima donositi uredbe i pravilnike – takvi podzakonski propisi imaju svrhu tek podrobnije urediti propis. Dati ovlast jednom pojedincu, uopće ne ulazeći tko je taj pojedinac po funkciji, po karakteru ili vlastitom razmišljanju, da samostalno određuje koji proizvod može na police, a koji ne – narušava tržišnu slobodu. A ponajviše narušava pravni poređak u kojem takvu odluku treba donijeti zakonodavno tijelo. Zaključno Udruga trgovine i logistike poziva Ministarstvo zdravstva da, nakon provedenog postupka javnog savjetovanja, doradi ovaj Zakon u smislu jasnijeg definiranja odredbi a kako upozoravamo, te da provede ispitivanje

	<p>efikasnosti pojedinih postojećih ili predloženih odredbi s javno-zdravstvenim ciljevima. Sa strane Udruge postoji volja da naše stavove obrazložimo i u konkretnijoj formi te ukažemo da postojeće pozitivne prakse u Europskoj Uniji. Udruga trgovine i logistike Republike Hrvatske</p>	
7	<p>LJILJANA ĆENAN PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Od izmjena ovog Zakona se očekivalo da će donijeti neke konkretnе mjere za smanjenje uporabe duhana, te posljedično i poboljšanja zdravlja stanovnika ove zemlje, kako se i navodi u početnom odlomku. Desetljećima smo u samom vrhu Europe po broju odraslih pušača, i taj trend se ne smanjuje. Što znači da ono što se dosad radilo treba mijenjati jer ne donosi željene rezultate. No, ovim zakonom se ne mijenja taj pravac, već nastavlja jednako. Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, ovakav kakav je trenutno u e-Savjetovanju, nije se dotaknuo koncepta smanjenja štete od pušenja, čija primjena u mnogim zemljama donosi sjajne rezultate u smanjenju stope pušenja. Nije jasno definirao nove duhanske proizvode, niti omogućio zdravstvenim radnicima, ali i pacijentima/stanovnicima Hrvatske da dođu do kvalitetnih, znanstveno utemeljenih informacija o novim duhanskim proizvodima, njihovom potencijalu u prestanku pušenja ili smanjenju štete po zdravlje pušača, ali i njihovoj štetnosti za maloljetnike i mlade, koji ih sve više koriste. Jer oni imaju svoje kanale informiranja, a očito je i da lako dolaze do tih proizvoda, što znači da kontrola prodaje duhanskih i nikotinskih proizvoda maloljetnicima ne funkcioniра. Zakon također ne donosi niti napredak na području kontrole i praćenja proizvodnje i istraživanja novih duhanskih proizvoda, kojih je svakim danom sve više. Ukoliko se ovaj Zakon donese ovakav kakav je predložen, bez uvažavanja nove situacije na tržištu duhanskih proizvoda, sa nedovoljnom uključenosti novih znanstvenih saznanja, ali i javnozdravstvenih stručnjaka, bojim se da ćemo propustiti priliku da promijenimo trendove i počnemo smanjivati stopu pušača u populaciji.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
8	<p>OGNJEN BRBOROVIĆ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Poštovani, Nakon proučavanja Nacrt-a prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, uputio bih slijedeće komentare na Nacrt. Predložene izmjene i dopune predstavljaju korak u pravom smjeru, no smatram da postoje značajni propusti u pristupu prevenciji uporabe duhanskih i srodnih proizvoda. Predložene mjere primarno se oslanjaju na restriktivne metode smanjenja dostupnosti, dok se nedovoljno pažnje posvećuje smanjenju potražnje u mladih i sekundarnoj prevenciji tj. prestanku pušenja. 1. Nedostatak mjera</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

za smanjenje potražnje: Gotovo sve nove mjere u Nacrtu prijedloga „pogonjene“ su brigom za djecu i mlade, no osnovna mjeru se nigdje ne spominje. U predloženim izmjenama ne nalazim konkretnu mjeru usmjerenu na smanjenje potrebe za duhanskim proizvodima. Neke naznake mjeru smanjenja potrebe se nalaze u Nacionalnoj strategiji djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine, no upravo bi lex specialis, kao ovaj Nacrt zakona, trebali razraditi i osigurati preduvjete za provođenje takvih mjera. Pristup prevenciji koji uključuje smanjenje potrebe trebao bi uključivati edukativne programe vezane uz socijalne vještine u školama koji bi se bavili psihosocijalnim čimbenicima koji dovode do početka pušenja. Budući da trenutno u Zakonu ne postoji članak koji se direktno bavi smanjenjem potražnje kroz edukaciju. Predlažem dodavanje novog članka nakon postojećeg članka 39.: Prijedlog novog članka 39.a: (1) Ministarstvo nadležno za zdravstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za obrazovanje dužno je razviti i implementirati sveobuhvatne edukativne programe o štetnosti uporabe duhanskih i srodnih proizvoda u osnovnim i srednjim školama. (2) Programi iz stavka 1. ovoga članka moraju uključivati: a) informacije o psihosocijalnim čimbenicima koji dovode do početka pušenja, b) strategije za razvoj otpornosti na pritisak vršnjaka, c) razvoj ključnih socijalnih vještina uključujući, ali ne ograničavajući se na: samosvijest i samopoštovanje, kritičko razmišljanje, asertivnost, emocionalnu inteligenciju, rješavanje problema, empatiju, postavljanje ciljeva, medijsku pismenost, stvaranje zdravih odnosa i samopuzdanje. (3) Programi iz stavka 1. ovoga članka provode se kroz integraciju u postojeće nastavne predmete, posebne radionice, obuku nastavnika i stručnih suradnika, te uključivanje roditelja i zajednice u proces učenja. (4) Za provedbu programa iz stavka 1. ovoga članka, osigurat će se sredstva u državnom proračunu u iznosu od najmanje 2% od ukupno prikupljenih trošarina na duhanske proizvode u prethodnoj godini. (5) Ministarstvo nadležno za zdravstvo dužno je svake dvije godine evaluirati učinkovitost programa iz stavka 1. ovoga članka i prema potrebi ih unaprijediti." " 2. Izostanak alokacije sredstava za sekundarnu prevenciju: Iako se u članku 5. predviđa povećanje trošarina na duhanske proizvode, ne postoji jasna odredba o usmjeravanju dijela tih sredstava u programe za prestanak pušenja i podršku trenutnim pušačima. Ovakva alokacija sredstava bila bi ključna za razvoj učinkovitih metoda sekundarne prevencije. Izostanak alokacije sredstava za sekundarnu prevenciju: U članku 5. koji mijenja članak 50. Zakona, predlažem dodavanje novog stavka: Trenutni tekst članka 5.: "U članku 50. stavku 1. riječi: »3.000,00 do 15.000,00 kuna« zamjenjuju se riječima: »390,00 do 1.990,00 eura«." Prijedlog dopune članka 5.: "U članku 50. dodaje se novi stavak 4. koji glasi: »(4) Najmanje 5% sredstava prikupljenih od novčanih kazni iz stavka 1. ovoga članka namijenit će se za programe prestanka pušenja i podršku trenutnim pušačima, uključujući savjetovanja, farmakoterapiju i bihevioralne terapije.«" 3. Nedovoljna pozornost mjerama smanjenja štete: Zakon se primarno fokusira na

ograničavanje uporabe, ali ne adresira adekvatno potrebe trenutnih pušača. Nedostaju odredbe koje bi poticale i podržavale manje štetne alternative za one koji ne mogu ili ne žele odmah prestati pušiti.

Nejasno je smiju li liječnici, temeljem ovog Nacrtu, uopće preporučivati svojim pacijentima da prestanu pušiti i prijeđu na manje štetne duhanske i nikotinske proizvode. Trenutno u Nacrtu prijedloga zakona ne postoji odredba koja eksplicitno regulira mogućnost da liječnici preporučuju prelazak na nikotinske i duhanske proizvode manje štetnosti od cigareta. Ovo predstavlja značajan propust u kontekstu sveobuhvatne strategije za smanjenje štete od pušenja. Liječnici i drugi zdravstveni djelatnici su u jedinstvenoj poziciji da pruže personalizirane savjete pacijentima koji ne mogu ili ne žele potpuno prestati s uporabom nikotinskih proizvoda. Proizvodi smanjene štetnosti mogu igrati važnu ulogu u strategiji postupnog odvikavanja od pušenja, za što postoji dovoljan korpus znanstvenih dokaza koje je nemoguće ignorirati. Jasna zakonska regulativa bi omogućila liječnicima da djeluju u najboljem interesu pacijenta bez straha od pravnih posljedica.⁴

Prenaglašenost restriktivnih mjer i izostanak multidisciplinarnog pristupa: Dok su mjeru poput proširenja zabrane pušenja na određena javna mjesta (članak 3.) korisne, one same po sebi nisu dovoljne. Potreban je uravnoteženiji pristup koji bi kombinirao restrikcije s pozitivnim poticajima za prestanak pušenja i prevenciju započinjanja. U predloženim izmjenama ne vidim naznake suradnje s drugim sektorima poput obrazovanja, socijalne skrbi ili mentalnog zdravlja. Javnozdravstveni pristup kontroli duhana zahtjeva širu perspektivu i međusektorsku suradnju. Prijedlog dopune članka 40.: "U članku 40. dodaje se novi stavak 3. koji glasi: »(3) Ministarstvo nadležno za zdravstvo dužno je osnovati međuresornu radnu skupinu koja će uključivati predstavnike ministarstava nadležnih za obrazovanje, socijalnu skrb, financije i zdravstvo, s ciljem razvoja i implementacije sveobuhvatnih mjer za kontrolu konzumacije duhana i srodnih proizvoda.«"⁶ Nedostatak inovativnih preventivnih strategija: Zakon se bavi isključivo restriktivnim metodama i očito je da se zakonodavac nuda da će se nakon desetljeća provođenja sličnih mjer napokon desiti očekivani uspjeh. Takav „kontinuirani“ pristup rješavanju važnog javnozdravstvenog problema doveo je do toga da se ne prate najnoviji trendovi te stoga Zakon ne predviđa uporabu suvremenih tehnologija i metoda u prevenciji, poput digitalnih intervencija ili personaliziranih pristupa prevenciji, koji bi mogli biti posebno učinkoviti među mlađom populacijom. Predlažem dopunu članka 37. Zakona: Prijedlog dopune članka 37.: "U članku 37. dodaje se novi stavak 4. koji glasi: »(4) Hrvatski zavod za javno zdravstvo dužan je razviti ili osigurati pristup na hrvatskom jeziku prepoznatim dobrim svjetskim rješenjima te implementirati digitalne intervencije za prevenciju pušenja i podršku prestanku pušenja, uključujući mobilne aplikacije i online platforme prilagođene različitim dobnim skupinama.«"⁷ Izostanak evaluacije učinkovitosti mjer: Ne postoji odredba o sustavnom praćenju i evaluaciji učinkovitosti predloženih mjer, što je

klijučno za kontinuirano unapređenje strategija kontrole duhana. Predlažem dopunu članka 38. Zakona: Prijedlog dopune članka 38.: "U članku 38. dodaje se novi stavak 3. koji glasi: »(3) Ministarstvo nadležno za zdravstvo dužno je svake dvije godine provesti sveobuhvatnu evaluaciju učinkovitosti mjera propisanih ovim Zakonom te rezultate evaluacije javno objaviti i koristiti za daljnje unapređenje zakonodavnog okvira i provedbenih aktivnosti.«" Zaključno, iako predložene izmjene i dopune Zakona imaju potencijal za smanjenje uporabe duhanskih proizvoda, smatram da je propuštena prilika za implementaciju sveobuhvatnijeg i znanstveno utemeljenog pristupa prevenciji. Smatram da bi dopune i izmjene Zakona koje predlažem značajno unaprijedile sveobuhvatnost i učinkovitost pristupa kontroli duhana u Republici Hrvatskoj, stavlјajući veći naglasak na prevenciju, smanjenje potražnje i podršku trenutnim pušačima, uz istovremeno zadržavanje restriktivnih mjera. S poštovanjem, prof.dr.sc. Ognjen Brborović, dr.med. Katedra za socijalnu medicinu i organizaciju zdravstvene zaštite, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

9	AMERIČKA GOSPODARSKA KOMORA U HRVATSKOJ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA Američka gospodarska komora u Hrvatskoj (AmCham) smatra kako je „Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona“ od iznimne važnosti za Hrvatsku. Kod kreiranja zakonodavstva važno je voditi računa o donošenju balansiranih zakonodavnih prijedloga koji uzimaju u obzir rješavanje javnozdravstvenih pitanja uz osiguravanje održivog i predvidivog poslovanja kroz regulatorni okvir. Pritom ističemo važnost uravnoteženog pristupa koji uključuje i javnozdravstvena pitanja te doprinosi smanjenju štetnih učinaka uporabe duhanskih proizvoda.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

10	<p>TANJA PAUN</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Prijedlog Udruge poslodavaca u zdravstvu Hrvatske Ispred Udruge poslodavaca u zdravstvu Hrvatske, u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s Konačnim prijedlogom zakona, koje traje do 24. rujna 2024. godine, iznosimo sljedeći prijedlog: Predlažemo u glavi IV. Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, koja se odnosi na preventivne mjere protiv pušenja, dodati članak kojim će se propisati povećanje cijene kutije cigareta i izravna uplata tako ostvarenih sredstava u zaseban namjenski fond Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, tzv. Zdravi fond. Navedeno znači da se sredstva ne bi uplaćivala posredstvom Državnog proračuna. Ostvarena sredstva koristila bi se za zdravstvenu zaštitu, a mogla bi se koristiti za liječenje bolesti koje su posljedica korištenja duhanskih proizvoda. Predloženo povećanje cijene kutije cigareta iznosilo bi za 0,13 centi, tri godine uzastopno, uz daljnji nastavak primjene povećanja koje je vrijedilo u trećoj godini. Dakle, u prvoj godini primjene, povećanje cijene kutije cigareta iznosilo bi 0,13 centi; u drugoj godini primjene povećanje bi iznosilo dodatnih 0,13 centi, tako da povećanje iznosi 0,26 centi; u trećoj godini primjene povećanje bi iznosilo dodatnih 0,13 centi, tako da povećanje iznosi 0,39 centi. U četvrtoj i narednim godinama primjene, primjenjivao bi se posljednji iznos povećanja cijene odnosno iznos iz treće godine primjene od 0,39 centi. S obzirom da povećanje cijena duhanskih proizvoda dovodi do smanjenja konzumacije istih, predloženo povećanje cijene prvenstveno bi imalo ulogu preventivne mjere, kojom se pridonosi smanjenju pušenja i poboljšanju zdravlja naših građana, a time se također smanjuju troškovi zdravstvenog sustava za liječenje oboljelih od bolesti uzrokovanih aktivnim i pasivnim pušenjem. Također, predloženo je i način prikupljanja sredstava koja bi se namjenski utrošila za zdravstvenu zaštitu. Stopa pušenja u Hrvatskoj među najvišima su u EU-u. Konzumacija duhana u Hrvatskoj ozbiljno je pitanje javnog zdravlja i za odrasle i za adolescente. Prema podacima za 2023., 20% odraslih Hrvata navelo je da svakodnevno puši, što je stopa viša od prosjeka na razini EU-a, koja iznosi 17%. Zabrinjava i redovita potrošnja duhana među tinejdžerima. Više od četvrtine petnaestogodišnjaka (26 %) navelo je 2022. da je prethodnog mjeseca pušilo, što je četvrta po visini stopa u EU-u. Imajući u vidu navedene podatke, iz kojih proizlazi kako velik broj osoba u Republici Hrvatskoj puši, što je izravno povezano s brojem oboljelih i umrlih od posljedica pušenja, ali i znatnim utrošenim finansijskim i drugim sredstvima zdravstvenog sustava za liječenje bolesti povezanih s pušenjem, a koja sredstva bi se mogla koristiti za druge namjene, molimo razmatranje uvođenja ove predložene, prvenstveno preventivne mjere.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
----	--	---

11 JERONIM PANDURIĆ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA Kada bi netko tko ne poznaje način na koji funkcionira ova zemlja pročitao članke 25. do 30. postojećeg zakona, zaključio bi kako je u RH zabranjeno pušenje u većini ugostiteljskih objekata. Kada bi ta ista osoba prošetala bilo kojim mjestom u RH nakon što je pročitala postojeći Zakon shvatila bi da nešto nije uredno. Unatoč odredbama Zakona u RH se u +99% ugostiteljskih objekata puši bez ikakvih ograničenja, ne postoje nikakve prostorije za pušenje niti ventilacijski sustavi. Da stvari budu gore u praksi zapravo ne postoje prostori za NE pušenje i ako ste nepušač onda ste u RH diskriminirani na svakom koraku. U praksi uopće ne postoji kvalitetno uređen način na koji bi vi negdje prijavili kršenje postojećeg Zakona, odnosno ne postoji nikakav dostupan mehanizam koji bi stvarno reagirao u slučaju takve prijave. Da ne pišem samo općenito dati će i primjer s kojim se osobno vrlo često susrećem: Kao vlasnik ugostiteljskog objekta za smještaj gostiju u kojem pušenje nije dozvoljeno, te je zabrana pušenja istaknuta na svakom koraku, vrlo često se susrećem s nekulturnim i bahatim gostima koji tu zabranu bezobzirno krše. Na taj način mi nanose direktnu finansijsku štetu jer se svaka jedinica nakon takvog događaja mora detaljno čistiti, prati i zračiti pa je zapravo nekoliko dana neupotrebljiva. Problem je što vi takvog gosta nemate kome prijaviti, odnosno kome god ga prijavili nitko ne reagira. Državni inspektorat smatra da to nije njihova nadležnost, sanitarni inspektor me uputio na Policiju, a policija mi je rekla da nema ništa s tim. Dakle pored Zakona koji se sad navodno dodatno zaoštrava i proširuje, vi u praksi uopće ne možete postići zabranu pušenja, upravo suprotno postojeća rješenja dopuštaju bahatim pušačima da vas teroriziraju u vašem objektu. Sve ovo govori da u RH zapravo ne postoji stvarna volja da se riješi problem pušenja, već se samo ovakvim zakonima formalno ispunjavaju neki administrativni zahtjevi EU i to samo na papiru dok u praksi imamo situaciju gdje se ne možemo uspoređivati niti sa jednom članicom EU. Na najveću žalost ovaj Zakon u tome nije iznimka, već više pravilo. Ove kozmetičke izmjene neće napraviti baš nikakav pomak na bolje.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
12 MARKO ŠAMŠALOVIĆ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA Ove promjene nisu dovoljne. Ono što treba napraviti je stvar koja postoji u svim zapadno-europskim državama: potpuna zabrana pušenja u svim ugostiteljskim objektima bez ikakvih izuzetaka i prostora za pušenje. Ovakva selektivna zabrana neće pomoći.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

13	<p>PRAVOBRANITELJ ZA DJECU</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Sukladno čl. 10. Zakona o pravobranitelju za djecu (NN 73/17) dostavljamo mišljenje na prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda. Podržavamo unapređenje zaštite zdravlja i dobrobiti djece prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda, s ciljem zaštite djece i mlađih, a posebno zbog i u slučaju pojave novih duhanskih i srodnih proizvoda koji nisu uređeni tim Zakonom. Radi dodatne zaštite djece i mlađih, predlažemo da se intervencijom u članak 22. Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda obuhvate i nikotinski proizvodi (koji su dodani u izmijenjeni članak 23. stavak 1. Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda), kako bi se na nesumnjiv način zabrana sponzoriranja, promidžbe i oglašavanja odnosila i na nikotinske proizvode. Primjerice, u praksi uočavamo da su nikotinske vrećice izložene na vidljivim pozicijama na prodajnim mjestima, kao i žvakaće gume.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
14	<p>MIA KOLARIĆ</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA</p> <p>Grijani duhanski proizvodi s obzirom na stav znanosti i medicine ne uzrokuju tzv sekundarno ili pasivno pušenje te ne bi trebali biti stavljeni u istu kategoriju i pod iste zabrane poput običnih duhanskih proizvoda jer njihov utjecaj na okruženje nije isti.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

15	<p>INES BALINT</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, I.</p> <p>USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA</p> <p>U RH zadnjih 10 godina ne smanjuje se broj pušača. Preventivne mјere su "mrtvo slovo na papiru" te ih je potrebno revidirati i unaprijediti kako bi se konačno postigao cilj a to je smanjivanje broja pušača posebno među mладима. Jedna smo od rijetkih zemalja u EU koje nove kategorije duhanskih proizvoda regulira jednako kao i klasične cigarete ne uvažavajući činjenicu da su bezdimni duhanski proizvodi manje štetni za pasivne pušače , te ne postoji niti koncept manje štetnosti. Osnovni cilj Zakona trebao bi biti smanjenje broja pušača i poboljšanje javnog zdravlja, ali trenutni prijedlog Nacrta prijedloga o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju upotrebe duhanskih i srodnih proizvoda nije uvrstio definiciju razlikovanja novih kategorija duhanskih i nikotinskih proizvoda niti se dotaknuo koncepta manje štetnosti koja može u značajnoj mjeri doprinijeti smanjenju broja pušača. Nigdje nije predvidio komunikaciju o alternativnim duhanskim proizvodima postojećim odraslim pušačima kao niti praćenje utjecaja istih na zdravlje koristeći mogućnost zabilježbe da osoba koristi alternativni duhanski proizvod zapisom u zdravstveni karton u takozvani panel za praćenje kroničnih bolesti.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
16	<p>EHLIMANA PLANINAC</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, II.</p> <p>OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI</p> <p>Komentar ispred Koordinacije hrvatske obiteljske medicine (KoHOM) Pušenje je rizični čimbenik za oba najčešća uzroka smrti u Republici Hrvatskoj - kardiovaskularne bolesti i onkološke bolesti. Hrvatska je zemlja sa 1,1 milijun pušača i taj broj se nažalost ne smanjuje. Što nam govori da preventivne mјere koje se poduzimaju nisu dovoljne i ne daju rezultate, te da je neophodno uložiti dodatni napor i promijeniti pristup problemu. Jedan od mogućih rješenja problema, o kojem se sve više govori i koji se primjenjuje u sve više zemalja, je i koncept smanjenja štete od pušenja, koji se odnosi na smanjenje mortaliteta i morbiditeta od korištenja duhana među pušačima. Terapeutski cilj je uvejk kompletan prestanak s ovisničkim ponašanjem, tj. apstinencija. Ali kod onih koji ne uspijevaju ostati u apstinenciji, potrebno je barem smanjiti štetu prevođenjem na manje štetne alternative. Kod pušenja te manje štetne alternative su novi duhanski i nikotinski proizvodi bez sagorijevanja – e-cigarete, grijani duhanski prozvodi i nikotinske vrećice. Brojna istraživanja, i nezavisnih institucija i duhanske industrije, pokazuju da se u izdahnutom aerosolu koji se stvara prilikom pušenja e-cigareta i grijanog</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

duhana nalazi daleko manje štetnih tvari nego u dimu koji nastaje izgaranjem klasičnih cigareta. Američki FDA čak govori o kontinuumu rizika u koji smješta nikotinske i duhanske proizvode po štetnosti, od najmanje štetnih (nikotinski flasteri, oralni proizvodi, e-cigarete), do najviše štetnih (cigaretе sa klasičnim izgaranjem). Dva istraživanja provedena među obiteljskim liječnicima su pokazala da su hrvatski obiteljski liječnici malo informirani o konceptu smanjenja štete od pušenja i mogućnostima koje pružaju novi duhanski proizvodi (prvenstveno e-cigarete koje su za sada najbolje istražene). Oni koji nešto znaju o konceptu smanjenja štete od pušenja i duhanskim proizvodima smanjenog rizika su se educirali na stranicama zdravstvenih institucija drugih zemalja – Velike Britanije, SAD-a, Švedske, Francuske, Australije, Novog Zelanda. Jer hrvatske javnozdravstvene institucije se o tom konceptu još ne očituju iako je on uvršten u Nacionalnu strategiju djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine koja je usvojena početkom godine u hrvatskom Saboru kao i u FCTC dokument Svjetske zdravstvene organizacije (1d) te u BECA report Europskog parlamenta. Hrvatski obiteljski liječnici prikupljaju podatke o statusu pušenja svojih pacijenata kroz preventivne i kronične panele. Iako e-cigarete postoje više od 10 godina, a proizvodi grijanog duhana od 2018. godine, paneli nisu ažurirani i liječnici ne mogu zabilježiti kad im netko kaže da koristi nove duhanske i nikotinske proizvode, tako da o raširenosti njihova korištenja i njihovom utjecaju na zdravlje pacijenata nemaju nikakve podatke.

Neophodno je uključivanje hrvatskih stručnjaka i znanstvenika iz područja javnog zdravstva u istraživanje i kontrolu novih duhanskih i nikotinskih proizvoda dostupnih na našem tržištu, kao i kontrolu dostupnih istraživanja i određivanje prema njima, i prema konceptu smanjenja štete od pušenja, a ne da ih, kao dosad, a priori odbijaju i odbacuju sa izgovorom „nemamo dovoljno podataka“. Također je neophodno omogućavanje obiteljskim liječnicima da kroz svoj svakodnevni rad prikupljaju i bilježe podatke o korištenju novih duhanskih proizvoda da bi mogli pratiti njihov utjecaj na zdravlje korisnika/naših pacijenata. Prestanak pušenja će uvijek ostati krajnji cilj i preporuka svakom pušaču. Ali ukoliko to nije moguće postići, zdravstveni radnici moraju imati dostupne jasne informacije i preporuke iz provjerenih izvora što još mogu učiniti da smanje štetu od pušenja kod svojih pacijenata. Trenutno važeći Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda navodi niz mjera za ograničavanje uporabe duhanskih i srodnih proizvoda zabranjujući ikakvo promoviranje, promidžbu, oglašavanje što je razumljivo kao mjera ograničavanja uporabe radi zaštite zdravlja ljudi. No, zabranom ikakvog informiranja potrošača obiteljski liječnici se nalaze u situaciji praktički bez mogućnosti utemeljeno išta odgovoriti pacijentima koji imaju iskustvo s alternativnim duhanskim proizvodima ili koji traže njihov stav spram tome, uputu i odgovore. Uz izostanak informacija, u zakonski su upitnom položaju prenositi, komentirati ili na ikoji način podijeliti s pacijentima vlastita profesionalna

saznanja do kojih dolaze uglavnom iz inozemnih istraživanja. Zbog toga su Koordinacija hrvatske obiteljske medicine (KoHOM) i Hrvatsko društvo obiteljskih doktora (HDOD) krajem prošle godine poslali u Ministarstvo zdravstva i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo dokument „Ovisnost o pušenju i alternativni duhanski proizvodi u Republici Hrvatskoj – pozicija i stav liječnika obiteljske medicine“ u kojem se od dvije važne zdravstvene institucije zatražilo: - uvođenje alternativnih duhanskih proizvoda u CEZIH panele - razlikovanje klasičnih cigareta i alternativnih duhanskih proizvoda - razmatranje koncepta smanjenja štete - dostupnost edukacije i informiranja struke i građana (pacijenata). I dok zdravstveni radnici muku muče sa dobivanjem informacija o novim duhanskim proizvodima i konceptu smanjenja štete, mladi i djeca imaju svoje kanale informiranja. U posljednje vrijeme sve nas zabrinjava zabilježeni porast korištenja novih duhanskih proizvoda u mladim i djece kojima nipošto nisu namijenjeni. Ti proizvodi nikako nisu namijenjeni za regрутiranje novih ovisnika, niti itko od zdravstvenih radnika govori da oni nisu uopće štetni. Dapače, ponavlja se da su i oni štetni, iako manje od klasičnih cigareta sa izgaranjem i da je koncept smanjenja štete od pušenja namijenjem isključivo osobama koje su već pušači i koji ne mogu ili ne žele prestati pušiti. Porast korištenja e-cigareta i novih duhanskih proizvoda među djecom i mladima je razlog više zašto se u krugovima zdravstvenih radnika, ali i šire, mora govoriti i razmjenjivati informacije o ovim proizvodima i njihovom potencijalu, ali i štetnosti. Osnovni cilj Zakona trebao bi biti smanjenje broja pušača i poboljšanje javnog zdravlja. Trenutni prijedlog izmjena i dopuna Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda nije uvrstio ključne definicije razlikovanja novih kategorija duhanskih i nikotinskih proizvoda, niti se dotaknuo koncepta manje štetnosti koji značajno može doprinijeti smanjenju broja pušača kao ni omogućio komunikaciju manje štetnih alternativa odraslim pušačima.

- 17 **MIODRAG BENEŠ**
PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU
UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA,
S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, II.
OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA
SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE
POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI
Treba uvesti i definirati i ostale česte proizvode i uvesti specifična zakonska ograničenja za njih: Vape penovi Pod sistemi E-nargile (elektronske nargile) Elektronički nikotinski dostavni sustavi (ENDS) E-tekućine Duhanske vrećice i bezdimni duhan (snus) Duhanski flasteri Nargile (vodene lule) Nikotinski inhalatori Vape uređaji,

Primljeno na znanje
Primljeno na znanje.

18	<p>MIODRAG BENEŠ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 5.</p> <p>S obzirom da nedvojbeno grijani duhanski proizvodi sadrže karcenogene treba stvoriti novu informativnu poruku. "Ovaj proizvod sadrži kemiklaje koji uzrokuju rak.", (str 16. izvješća Svjetske zdravstvene organizacije o grijanim duhanskim proizvodima.https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/341113/9789240022720-eng.pdf?sequence=1 , "Benzo[a]pyrene and other polycyclic aromatic hydrocarbons Benzo[a]pyrene and other polycyclic aromatic hydrocarbons (PAH) are typical products of incomplete combustion. Their determination is important, as they are carcinogens (13)."</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
19	<p>MIODRAG BENEŠ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 7.</p> <p>Zabraniti javna pozitivna reklamiranja duhanskih proizvoda od strane liječnika "takozvani "harm reduction" koji je Svjetska zdravstvena organizacija osudila kao propagandu duhanske industrije. ("Despite claims of "risk reduction", there is no evidence to demonstrate that HTPs are less harmful than conventional tobacco products. Many toxicants found in tobacco smoke are at significantly lower levels in HTP aerosol but HTP aerosol contains other toxicants found sometimes at higher levels than in tobacco smoke, such as glycidol, pyridine, dimethyl trisulfide, acetoin and methylglyoxal. " , https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/tobacco) Jer evidence based dokazi i sažeci ne upućuju na ikakve dobrobiti. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/341113/9789240022720-eng.pdf?sequence=1</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
20	<p>MIODRAG BENEŠ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 7.</p> <p>I svi oblici reklamiranja, logom i asocijacijama na duhanski proizvod. Osim toga ograničiti reklamiranja putem imena firmi, npr. "duhanski proizvodi d.o.o" i "smoking" s slikom smokinga i slično. Osim toga ograničiti veličinu fonta na cijenama duhanskih proizvoda koji je značajno veći od svih ostalih, preveliko font je zapravo reklama ispod kojeg se nalazi duhanski proizvod. Font ograničiti na 12. Nema razloga da se može pročitati duhanski proizvod s više od 1 m udaljenosti.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

21	<p>MIODRAG BENEŠ</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 9.</p> <p>I naložiti kazneno postupanje po uvoznicima po službenoj dužnosti. Postoje stotine duhanskih proizvoda, ministar i institucije ne mogu toliko pratiti i na vrijem sve koliko se može uvesti i prodati u kratkom vremenu. Zarada i šteta će već biti počinjena. Dakle treba odrediti kaznu za uvođenje novih duhanskih proizvoda nedefinirane zakonom tako da bi se odvratilo uvoznike da ih stavljaju na tržiste.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
22	<p>MIODRAG BENEŠ</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 10.</p> <p>S obzirom da subotom vidim redove djece ispred tobacco shopova, potrebno je urediti anonimno prijavljivanje s slikanim dokazima kako prodavač prodaje djeci e cigarete i ostale. Preporučam prilagoditi neku službenu aplikaciju i za ovu potrebu i jasno definirati na koji način običan čovjek može prijaviti i dokazati prodaju duhanskih proizvoda djeci.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
23	<p>MIODRAG BENEŠ</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 12.</p> <p>Trebalo bi i kazniti osobu koja puši, jer ne mogu konobari dežurati ko puši. Treba piti jasno ako je zabranjeno pušenje i ti pušiš da ćeš biti kažnjen. Pravne i fizičke osobe bi trebale imati mogućnost prijaviti te pušače ili ne ugostiti te pušače, jer oni riskiraju kaznu ako se ovi ogluše o upozorenje.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
24	<p>MIODRAG BENEŠ</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Članak 14.</p> <p>Mislim da svaka bolnica ima 100 dnevnih pušača koji puše u okviru bolnice, ispred hitne, doma zdravlja. Tako da bi trebala biti izvješća koliko je takvih pušača kažnjeno. Ja mislim da njih nitko ne kažnjava, makar dijete imalo astmu kraj njih i gušilo se u dimu. Ako se napravi javni, anionimni, sustav prijavljivanja tih osoba, djelatnika, taj problem će nestati nakon mjesec dana prijava.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

25	<p>MIODRAG BENEŠ</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, Uz članak 8.</p> <p>treba proširiti i na Vape penovi Pod sistemi E-nargile (elektronske nargile) Elektronički nikotinski dostavni sustavi (ENDS) E-tekućine Duhanske vrećice (snus) Duhanski flasteri Nargile (vodene lule). Nažalost nargile po kafićima postaju sve prisutne i djeca ih često konzumiraju. A škole su pune vape- ova i e cigareta.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
26	<p>HRVATSKA UDRUGA ZA SMANJENJA ŠTETA PO ZDRAVLJE</p> <p>PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH I SRODNIH PROIZVODA, S KONAĆNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSENKO DOPUNJUJU</p> <p>Pozdravljamo doradu zakona, posebno u dijelu zabrane prodaje svih nikotinskih proizvoda maloljetnicima. Borba protiv pušenja treba biti temeljena na prevenciji i zaštiti maloljetnika da ne započnu korištenje bilo kakvih duhanskih i nikotinskih proizvoda. Stoga, kvalitetan zakonodavni okvir koji će urediti taj cijeli segment je izuzetno bitan. Treba posvetiti posebnu pažnju i resurse na analizu stanja na tržištu, analizu proizvoda, sagledati postojeća istraživanja javnosti, znanstvene dokaze i doraditi zakon kako bi adresirao sve duhanske i nikotinske proizvode, adekvatno ih definirao i razumno regulirao. U tom dijelu, kao udruga se zalažemo da se koncept smanjenja štete posebno razmotri te ukomponira i u ovo područje rizičnog ponašanja. U tom smislu, odredba kojom se daje mogućnost Ministra za zabrani neki duhanski proizvode koja nisu definirani zakonom neće doprinijeti zaštiti javnog zdravlja jer će ti proizvodi naći drugi put prema ljudima, kroz česte primjere ilegalne trgovine, bez ikakvih ograničenja. Ovom odredbom izbjegava se donošenje odluka i definiranje i reguliranje proizvoda i stvara neizvjesnost s vrlo upitnim učinkom na javno zdravje. Prevencija i edukacija moraju biti na prvom mjestu kada govorimo o svim oblicima rizičnog ponašanja.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predvideno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2025. godinu.

Rok: II. kvartal 2025.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci Glava XIV. Javno zdravlje, članak 168. Glava XV. Zaštita potrošača čl. 169.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Delegirana direktiva Komisije (EU) 2022/2100 od 29. lipnja 2022. o izmjeni Direktive 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu povlačenja određenih izuzeća za grijane duhanske proizvode (SL L 283, 3.11.2022.)

32022L2100

c) Ostali izvori prava Europske unije

5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Da.

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

doc. dr. sc. Marija Bubaš, prim. dr. med. spec.

državna tajnica i EU koordinatorica

(potpis)

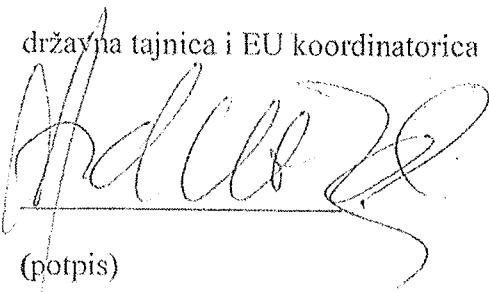
30. 5. 2025.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić

državna tajnica i EU koordinatorica

(potpis)

5. 5. 2025.

(datum i pečat)

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Delegirana direktiva Komisije (EU) 2022/2100 od 29. lipnja 2022. o izmjeni Direktive 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu povlačenja određenih izuzeća za grijane duhanske proizvode

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

<p>Članak 1.</p> <p>Izmjene Direktive 2014/40/EU</p> <p>Direktiva 2014/40/EU mijenja se kako slijedi:</p> <p>(1) Članak 7. stavak 12. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„12. Duhanski proizvodi osim cigareta, duhana za samostalno motanje i grijanih duhanskih proizvoda izuzimaju se od zabrana utvrđenih u stavcima 1. i 7. Komisija u skladu s člankom 27. donosi delegirane akte radi povlačenja tog izuzeća za pojedinu kategoriju proizvoda ako je izvješćem Komisije utvrđeno da je došlo do značajne promjene okolnosti.</p> <p>Za potrebe prvog podstavka „grijani duhanski proizvod“ znači novi duhanski proizvod koji se zagrijava kako bi se proizveli plinovi koji sadržavaju nikotin i druge kemikalije koje korisnik zatim udiše i koji je, ovisno o njegovim svojstvima, bezdimni duhanski proizvod ili duhanski proizvod za pušenje.“</p> <p>(2) Članak 11. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:</p> <p>„Članak 11.</p>	<p>Članak 2.</p> <p>U članku 3. iza točke 14. dodaje se nova točka 15. koja glasi:</p> <p>„15) <i>grijani duhanski proizvod</i> jest novi duhanski proizvod koji se zagrijava kako bi se proizvele emisije koje sadržavaju nikotin i druge kemikalije koje korisnik zatim udiše i koji je, ovisno o njegovim svojstvima, bezdimni duhanski proizvod ili duhanski proizvod za pušenje“.</p> <p>Dosadašnje točke 15. do 51. postaju točke 16. do 52.</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	
--	---	------------------------------	--

<p>Označivanje duhanskih proizvoda za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda”;</p> <p>(b) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„Države članice mogu izuzeti duhanske proizvode za pušenje osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda kako su definirani u članku 7. stavku 12. drugom podstavku od obveze navođenja informativne poruke iz članka 9. stavka 2. i kombiniranih zdravstvenih upozorenja iz članka 10. U tom slučaju i uz dodatak općeg upozorenja iz članka 9. stavka 1. svako jedinično pakiranje i sva vanjska pakiranja tih proizvoda moraju sadržavati jedno od tekstualnih upozorenja iz Priloga I. Opće upozorenje iz članka 9. stavka 1. mora sadržavati upućivanje na usluge povezane s prestankom pušenja iz članka 10. stavka 1. točke (b).”</p>	<p>U članku 8. stavak 7. mijenja se i glasi:</p> <p>„(7) Iz zabrana utvrđenih u stavcima 1. i 4. ovoga članka, izuzimaju se duhanski proizvodi, osim cigareta, duhana za samostalno motanje i grijanih duhanskih proizvoda.“.</p>	<p>Članak 4.</p> <p>Naslov iznad članka 12. mijenja se i glasi:</p> <p>„Označavanje duhanskih proizvoda za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje“</p>	
---	---	---	--

	<p>Članak 5.</p> <p>U članku 12. stavak 1. mijenja se i glasi:</p> <p>„(1) Od obveze navođenja informativne poruke iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona i kombiniranih zdravstvenih upozorenja utvrđenih u članku 11. ovoga Zakona, izuzimaju se duhanski proizvodi za pušenje, osim cigareta, duhana za samostalno motanje, duhana za vodenu lulu i grijanih duhanskih proizvoda koji su po karakteristikama duhanski proizvodi za pušenje.“</p>		
<p>Članak 2.</p> <p>Prenošenje</p> <p>1. Države članice najkasnije do 23. srpnja 2023. donose i objavljaju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.</p>	<p>Članak 1.</p> <p>U Zakonu o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda („Narodne novine“, br. 45/17. i 114/18.), u članku 2. stavku</p>	<p>U potpunosti preuzeto</p>	

<p>One te odredbe primjenjuju od 23. listopada 2023.</p> <p>Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.</p> <p>2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.</p>	<p>1. iz podstavka 3. briše se točka i dodaje se podstavak 4. koji glasi:</p> <p>„- Delegirana Direktiva Komisije (EU) 2022/2100 od 29. lipnja 2022. o izmjeni Direktive 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu povlačenja određenih izuzeća za grijane duhanske proizvode (SL L 283, 3.11.2022).“.</p>	<p>Članak 16.</p> <p>Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.</p>	
---	---	---	--

Članak 3.	nije potrebno preuzimanje Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.	Nije potrebno preuzimanje	ne predstavlja obvezu za državu članicu
Članak 4.	Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama.	Nije potrebno preuzimanje	ne predstavlja obvezu za državu članicu